

Jóváhagyom:

**Horváth Péter János**

elnök

s.k.

## **MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ**

**a földgáztárolói engedélyesek indokolt költségeinek meghatározásához**

(a 2021-2025. évi árszabályozási ciklus induló árainak meghatározását megelőző  
eszköz- és költség-felülvizsgálathoz)

**Budapest, 2020.**

## ÁLTALÁNOS BEVEZETŐ

A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: **GET**) 104/A. § (1), (5) bekezdése, (6) bekezdés b) pontja 104/B. § (2) bekezdés a) pontja, 105. § (3)-(4) bekezdése, valamint 146/L. § (3) bekezdés b) átmeneti rendelkezései szerint:

„**104/A. §** (1) A rendszerhasználati díj [...] a [Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási] Hivatal elnökének rendeletében meghatározott elemeinek szabályozása négyéves árszabályozási ciklusokkal történik.

(5) A Hivatal az (1) [...] bekezdés szerinti árszabályozási ciklus indulását megelőzően eszköz- és költség-felülvizsgálatot végez.”

„**104/A. §** (6) Az árszabályozási ciklus kezdő időpontja

b) földgáztárolás esetében április 1.”

„**104/B. §** (2) [...] a [Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási] Hivatal az árszabályozási ciklus

a) induló árainak meghatározását megelőző eszköz- és költség-felülvizsgálatra

[...] vonatkozóan módszertani útmutatót [...] ad ki.”

„**105. §** (3) A rendszerhasználati díjaknak, a csatlakozási díjnak és a külön díj ellenében végezhető szolgáltatások díjainak meg kell felelniük az átláthatóság, a nyilvánosság és az arányosság elvének, valamint azokat objektív módon, megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni.

(4) A rendszerhasználati díjakat a hatékonyan működő engedélyes vállalkozások indokolt működési és tőkeköltsége, illetve összehasonlító elemzések alapján a legkisebb költség elvének érvényre juttatásával úgy kell meghatározni, hogy az érintett engedélyeseket rövid- és hosszútávon gazdálkodásuk hatékonyságának, és az általuk nyújtott szolgáltatás minőségének folyamatos javítására és az ellátásbiztonság növelésére ösztönözze.”

„**146/L. §** (3) Az (1) bekezdés szerinti árszabályozási ciklus záró időpontja

b) a tárolási díjak tekintetében 2021. március 31.”

A fentiek értelmében adja ki a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: **Hivatal vagy MEKH**) ezen – 2021. április 1-jétől alkalmazandó, a földgáz tárolási rendszerüzemeltetési díjak megállapítását megalapozó vizsgálatokhoz, az érintett földgáztároló társaságok indokolt költségeinek meghatározásához kiindulópontul szolgáló, a *földgáz rendszerhasználati díjak, a külön díjak és a csatlakozási díjak meghatározásának a 2021-ben induló árszabályozási ciklusra vonatkozó keretszabályairól* szóló 8/2020. (VIII. 14.) MEKH rendeletre (a továbbiakban: **Keretrendelet**) támaszkodó – módszertani útmutatót.

Az útmutató célja tehát az indokolt költségek és az azok számításához figyelembe veendő eszközök meghatározására irányuló eszköz- és költségfelülvizsgálat (a továbbiakban: **költség-felülvizsgálat**) kereteinek és alapvető módszereinek megfogalmazása.

# Tartalomjegyzék

I.	A KÖLTSÉG-FELÜLVIZSGÁLAT KERETEI.....	4
II.	A KÖLTSÉG-FELÜLVIZSGÁLAT TARTALMI KÉRDÉSEI .....	7
A.	Általános előírások.....	7
B.	Szemponatok a működési költségek vizsgálatához .....	10
B1.	Statikus vizsgálat.....	10
B2.	Dinamikus vizsgálat .....	17
B3.	Transzferár-vizsgálat .....	17
B4.	Összehasonlító (benchmark) vizsgálat .....	23
B5.	Az engedélyesek indokolt – nem indexált – működési költségeinek meghatározása	
B6.	Az infláció kezelése .....	25
C.	Szemponatok az eszközök vizsgálatához .....	26
C1.	Eszközérték.....	26
C2.	Értékcsökkenés .....	29
C3.	A tőkeköltség mint árképző elem .....	29
C4.	A 2019. december 31-i eszközérték induló eszközérték szintjére történő átszámítása .....	30
I.	számú melléklet: A hozamtényező számításának módszertana .....	31
D.	A saját tőke elvárt hozama .....	31
E.	Idegen tőke elvárt hozama .....	34
F.	Adó és infláció .....	34
G.	Tőkeáttétel .....	35
II.	számú melléklet: A működési költségek indexálásának módszertana.....	36
A.	Indexálás.....	36
B.	Index <sub>k</sub> meghatározása.....	36
III.	számú melléklet: Az eszközök indexálásának módszertana .....	38
C.	Indexálás.....	38
D.	Index <sub>e</sub> meghatározása.....	38

## I. A KÖLTSÉG-FELÜLVIZSGÁLAT KERETEI

1. A költség-felülvizsgálat során **figyelembe veendő főbb jogszabályok, egyéb jogi rendelkezések, egyéb dokumentumok:**

- a) GET;
- b) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: **Sztv.**);
- c) a földgazellátásról szóló 2008. évi XL törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Vhr.**);
- d) Keretrendelet;

2. A 2021. április 1-jei díjmegállapítás előkészítéseként a Hivatal a hatósági ármegállapítás által érintett földgáztároló társaságoknál [a továbbiakban: **Engedélyes(ek)**] – a Keretrendelet **11. § (2)** bekezdésében foglaltakat alapul véve – az alábbi témakörökben végez vizsgálatot (ezen útmutatónak megfelelően):

- a) működési költségek
- b) eszközérték
- c) értékcsökkenés
- d) tőkeköltség
- e) elszámolási különbözet
- f) nettó árbevétel

### 3. Vizsgált Engedélyesek

- a) MMBF Földgáztároló Zrt. (székhely: 1037 Budapest, Montevideo u. 16. B. ép., cégjegyzékszám: Cg. 01-10-045494, adószám: 13780960-2-44)
- b) Magyar Földgáztároló Zrt. (székhely: 1138 Budapest, Váci út 144-150., cégjegyzékszám: Cg. 01-10-045043, adószám: 12543317-2-44)

A költség-felülvizsgálat alapját a 2019. évi tény adatok képezik (a Hivatal emellett jogosult vizsgálni az ezt megelőző éveket, valamint a 2020-as évet is, előzetes adatok alapján).

A költség-felülvizsgálat a vizsgált Engedélyesek azon kapcsolt vállalkozásaira is kiterjed, amelyek által nyújtott szolgáltatások (vagy termékek) költségként jelennek meg a vizsgált Engedélyeseknél.

4. A költség-felülvizsgálat során a Hivatal fenntartja annak a lehetőségét, hogy az ezen útmutatóban nem jelzett **egyéb** – az időközben felmerülő kérdések kezelését elősegítő – **specifikus szakmai-módszertani szempontokat** is alkalmazzon, melyekről lehetőség szerint tájékoztatja az érintetteket.

5. A költség-felülvizsgálat célja a Keretrendelet **11. § (1).** bekezdése szerinti, az árszabályozási ciklus kezdő időpontjától hatályos rendszerhasználati díjak (a továbbiakban: **induló díjak**) megállapításához szükséges, Engedélyesenként számított indokolt költségtömeg (költségbázis) meghatározása. Az indokolt költségek adott Engedélyesre megállapított összege csak a díjképzésnél alkalmazott mennyiségekkel, illetve az árszabályozás rendszerével együtt ad teljes képet.

## 6. A költség-felülvizsgálat során érvényesített szabályozási elvek

- a) méretgazdaságosság elve:** tekintettel arra, hogy az indokoltnak elismert költségek szintje – a költséghatékony ellátás elvének érvényesülése okán – egy, a gazdaságos működéshez szükséges vállalati méretet feltételez, az engedélyesek vizsgálata során a Hivatal fenntartja a jogot, hogy a méretgazdaságossági elv sérülése miatti többletköltségek részben, vagy teljes egészében kiszűrésre kerüljenek, illetve azok helyett benchmark alapon elfogadott költségszint kerüljön alkalmazásra. ;
- b) legkisebb költség elve:** az engedélyes tevékenység árát a hatékonyan működő engedélyesek indokolt működési és tőkeköltsége alapján kell meghatározni úgy, hogy a legkisebb költség (az engedélyezett tevékenység gyakorlásához az engedélyesnél, illetve nemzetgazdasági szinten szükséges és indokoltan felmerülő ráfordítás) elvének érvényre juttatása érdekében a szabályozás által érintett engedélyeseket gazdálkodásuk hatékonyságának, és az általuk nyújtott szolgáltatás minőségének folyamatos javítására ösztönözze. Az engedélyes köteles a legkisebb költség elvét betartani, és az ezt igazoló adatokat a Hivatal számára hozzáférhetővé tenni. Az árak biztosítania kell az engedélyes tevékenység keretében a földgáz költséghatékony tárolását. ;
- c) fenntarthatóság elve:** a tárolási díjak előkészítése során törekedni kell arra, hogy az engedélyes gazdasági kockázatai ne lépjék túl az adott gazdasági viszonyok közötti ésszerű mértéket, kellő előrelátással tudja meghozni gazdasági és üzletpolitikai döntéseit és ne legyen ellenérdekelt a felhasználók energiahatékonsági intézkedéseinek támogatásában.;
- d) adatszolgáltatási kötelezettség:** az engedélyes köteles a Hivatalnak, a Hivatal által előírt határidőben és formában megadni minden olyan tájékoztatást, amely az árfelügyeleti és hatósági árelőkészítő tevékenységhez szükséges.
- e) bizonyítási kötelezettség:** az engedélyesi tevékenységhez kapcsolódó, tételesen meghatározott költségek indokoltságát az engedélyes köteles bizonyítani. Műszaki-gazdasági vagy egyéb alátámasztás hiányában a Hivatal nem ismeri el az adott költséget.
- f) El nem ismert költségek:** a Hivatal nem ismeri el azokat a költségeket, amelyekről ésszerűen és szakértői véleménnyel alátámasztottan következtethető, hogy nem az engedélyes tevékenység ellátása érdekében merültek fel.
- g) transzparencia elve:** az árszabályozást méltányos, átlátható és összehasonlítható módon meghatározott rendszerhasználati díjak révén kell megvalósítani, amelynek legfőbb előfeltétele az Engedélyesek átlátható gazdálkodás-nyilvántartása.
- h) a földgáz és a villamos energia szektor árszabályozásának közelítése, az iparági sajátosságok figyelembevételével:** az energiafelhasználás jelenleg előrelátható jövőbeni trendjeire tekintettel a Hivatal kifejezett célja a földgáz és a villamos energia iparág árszabályozásának lehetőségek szerinti legteljesebb

egységesítése.

## **7. A költség-felülvizsgálat által érintett adatok:**

- a) elsődlegesen a földgáztárolók 2019. évi auditált mérlegei és eredmény-kimutatásai, valamint az azok elkészítésénél alapul vett adatok, számítások, statisztikák, szükség szerint kiegészítve korábbi évek hasonló adataival,
- b) a földgáztárolók számviteli szétválasztási kötelezettségének teljesülését igazoló dokumentumok,
- c) az engedélyes társaságok és azok kapcsolt vállalkozásai közötti szerződések, az ebben foglalt szolgáltatásokról rendelkezésre álló piaci információk,
- d) az engedélyes tevékenységet érintő, 2020-ban bekövetkezett, valamint 2021-ben várható lényegesebb változások (infláció, árfolyam, jogszabályváltozások), egyedileg értékelendő eszköz- és költségváltozások, mennyiségi-, ár- és naturália-változások figyelembe véve a GET 3. § 48. pontja szerinti legkisebb költség elvét, a működési hatékonyságot és a működési hatékonyság elvárt javulását,
- e) a Hivatal által 2016-ban végzett eszköz- és költség-felülvizsgálatok során bekért adatok és a felülvizsgálat eredményei,
- f) a Hivatal fenntartja a jogot, hogy az árelőkészítés során – mérlegelést követően – figyelembe vegye a 2019. és a 2020. évben már megkezdett, vagy indítani tervezett beruházások költségeit és várható megtérülését.
- g) a Hivatal fenntartja a jogot, hogy a földgáztárolás működési hatékonyságát alátámasztó adatokat összevesse más iparág hasonló tevékenységet végző vállalatainak működését bemutató adatokkal és nemzetközi esetekkel,
- h) a Hivatal fenntartja a jogot, hogy bármilyen további releváns adatot, információt figyelembe vegyen a vizsgálat során.

## II. A KÖLTSÉG-FELÜLVIZSGÁLAT TARTALMI KÉRDÉSEI

### A. Általános előírások

**1. Tételes költség-felülvizsgálatra az egyes tevékenységek számviteli szétválasztása és a felmerülés indokltsága szempontjából kerül sor.**

2. A GET 2019. december 20-ától hatályos 104/A. § (6) bekezdése értelmében a soron következő földgáz tárolási árszabályozási ciklus kezdő időpontja 2021. április 1-je. A megelőző költség-felülvizsgálat során a Hivatal a 2019-es naptári évet veszi a vizsgálat bázisévének, azaz a felülvizsgálat alapját a 2019. évi auditált mérlegek és eredmény-kimutatások, a társasági szintű számviteli éves beszámolók kiegészítő mellékletének részeként elkészített tevékenységi beszámolók, és az azok alapjául szolgáló adatok képezik. Az eszközök tekintetében a 2019. december 31-i állapot képezi a kiindulópontot.

Amennyiben egy engedélyes a költségfelülvizsgálat megindulása idején még nem rendelkezik a fent említett számviteli dokumentumok végleges változatával, úgy a Hivatal a vizsgálatot az előzetes éves beszámoló alapján is megkezdheti.

### **3. A költség-felülvizsgálat első lépéseként azt kell megállapítani, hogy**

- a) az Engedélyesek számviteli szabályozása tartalmaz-e a Vhr. 136. § (2) bekezdése szerinti részletes megfogalmazást a bevételek, költségek és ráfordítások és eszközök – megfelelően megválasztott vetítési alapok segítségével történő – tevékenységenkénti megosztására vonatkozóan;
- b) a tevékenységenkénti tényleges megosztás az a) pontnak megfelelően történt-e az egyes társaságoknál;
- c) merültek-e fel a vizsgált Engedélyesek által alkalmazott megosztásokkal kapcsolatban problémák, nem kellően megalapozott módszerek és szükséges-e ezek miatt a megosztások felülvizsgálata, módosítása, amelyet a Hivatal felszólítására az érintett Engedélyes végez el;
- d) az egyes tevékenységekhez nem közvetlenül rendelt (azaz vetítési alapok segítségével rájuk osztott) költségek és eszközök esetében megfelelően választották-e meg a vetítési alapokat.

Az Engedélyesnek be kell mutatnia, meg kell indokolnia és alá kell támasztania az általa alkalmazott vetítési alapokat. A bemutatott vetítési alapokat a Hivatal megvizsgálja, majd egyedileg elbírálja. Amennyiben az adott alátámasztást a Hivatal nem találja elfogadhatónak, akkor módosításra tesz javaslatot. Az Engedélyes a módosított vetítési alapok segítségével is köteles elvégezni a költség- és eszközérték-felosztást. Az auditált tevékenységi beszámolóknak foglalt **tevékenységenkénti költségfelosztástól a vizsgálat keretében a Hivatal eltérhet.**

**4. Indokolt költség – kiindulásként** – csak olyan, a 2019. évben ténylegesen felmerült, illetve a soron következő árszabályozási ciklus kezdetéig bizonyíthatóan felmerülő vagy a 2021. április 1-jével induló árszabályozási periódus tartama alatt jogszabályi kötelezettségből fakadóan, dokumentumokkal (pl. szerződés) alátámaszthatóan ténylegesen szükségessé váló (felmerülő) költség lehet, amely egyértelműen

- a) az adott engedélyes tevékenységhez rendelhető, vagy

- b) az Engedélyes általános működéséhez (nem kizárólag az adott tevékenységhez) szükséges. Ebben az esetben az adott tevékenységre a számviteli szétválasztási szabályzatban foglaltaknak megfelelően felosztott költségrészt kell alapul venni.

A Hivatal fenntartja a jogot, hogy a 2020. szeptember 30-ig felmerülő költségeket a költség-felülvizsgálat korrekciójaként, a ciklusközi díjmegállapítás szabályai szerint figyelembe vegye.

Az **indokoltság tartalmi vizsgálata** mind a költségnem (jogcím), mind a mérték (nagyság) szempontjára kiterjed. Az indokolt mérték megítélése során a Hivatal lehetőség szerint többoldalú, az adott költségtétel jellegéhez igazított megközelítést alkalmaz. Önmagában sem az adott költségtétel számviteli elszámolásának ténye, sem az adóhatóság adott tétellel kapcsolatos állásfoglalása nem jelent automatikus indokoltságot az árképzés szempontjából.

## 5. A 2019. évi tényadatok vizsgálata során különválasztásra kerülnek

- a) a GET-nek megfelelő folyó működéshez tartozó,
- b) a rendszeresen, de nem minden évben felmerülő,
- c) a nem rendszeresen (alkalmanként) felmerülő,
- d) a 2021-től nem szükséges (nem felmerülő)

eszközök, illetve költségek.

A b) és a c) pontban említett tételek – a legkisebb költség elvének érvényesítésével – (eszköz, költségfajta és mérték szempontjából) egyedi mérlegelést igényelnek. Indokoltságuk esetén a költségek az árszabályozási időszak tervezett hosszára időarányosan elosztva kerülnek figyelembevételre.

## 6. Alkalmazott módszerek

Az indokoltsági vizsgálat az egyes költségelemek vonatkozásában a fenti **statikus** megközelítés mellett – ahol lehet – összehasonlításra alapuló módszereket is tartalmaz. Ezen módszerek alkalmazásával kerül megítélésre

- a) egyrészt – **transzferár** vizsgálat keretében – a kapcsolt felekkel kötött ügyletek indokoltsága (főleg a kapcsolt felektől és a cégcsoporton belüli cégektől, valamint a cégcsoport tulajdonosainak egyéb, cégcsoporton kívüli vállalkozásaitól igénybe vett szolgáltatások, tanácsadási és szakértői tevékenységek esetében),
- b) másrészt – **benchmark** vizsgálat keretében – az adott vonatkozásban egymással összehasonlítható Engedélyesek, vagy hasonló tevékenységet végző vállalatok egymáshoz viszonyított működési hatékonysága.

A transzferár vizsgálat keretében pl. adott tevékenységet végző társaságok azonos tevékenységcsoportokra vonatkozó fajlagos költségei (árrései, haszonkulcsai) kerülnek összevetésre különböző adatbázisok (pl.: DATAX) felhasználásával.

A benchmark vizsgálat keretében a tárolói Engedélyesek egymáshoz viszonyított működési hatékonysága kerül összehasonlításra, amennyiben az – tekintettel a méretbeli és működési különbségekre – lehetséges. Mindemellett szükséges megvizsgálni egy nemzetközi összehasonlítás lehetőségét is.

A fenti vizsgálatok – adott esetben (elsősorban a rendszeresen ismétlődő, illetve a rendszeresen, de nem minden évben felmerülő költség elemek esetében több évre visszatekintő) **dinamikus** vizsgálatokkal is kiegészítve – alapozzák meg a 2019-es auditált

számveteli beszámolóikban szereplő tényköltésekhez képest végrehajtott elsődleges korrekciót. A dinamikus elemzés mélységét, módját az Engedélyesek által megadott adatok köre és minősége, valamint ezek időbeni összemérhetősége szabja meg.

A Hivatal a felülvizsgálat keretében az eszközök értékelését az analitikus nyilvántartások alapján, valamint egyedi, vagy összehasonlító értékelés szerint is végezheti.

## **7. Újonnan felmerülő költségek**

A 2021. évi ármegállapításhoz tartozó indokolt költségek meghatározása során a Hivatal a 2020. évi folyamatok, az új beruházások és a GET által újonnan előírt kötelezettségek, az egyes költségfajták és az infláció közötti összefüggések stb. figyelembevételét is **mérlegeli**.

## **8. Alkalmazott korrekciók**

A 2021. évi ármegállapításhoz tartozó indokolt költségek meghatározása során a Hivatal figyelembe veszi a 2017-2021. évi árszabályozási ciklushoz tartozó módszertani útmutatóban szereplő (a 2021-es évi árakban elismerendő) alábbi korrekciók értékét (a teljesség igénye nélkül):

- a) a gázévben beszédett pótdíjak és aukciós bevételek, tekintettel az el nem számolt időszak tételeire (indokolt költségcsökkentő tétel),
- b) a nyereségkorlát túllépés miatti többletnyereségnek megállapított összege (indokolt költségcsökkentő tétel),
- c) a tárgyévet megelőző, tényadatokkal lezárt elszámolással érintett időszakra elismert szállítási átlagár és az ugyanezen időszakra vonatkozó tényleges szállítási átlagárként elismert ár eltéréséből adódó korrekció.

## **9. Egyéb jogszabályok**

A Hivatal a költség-felülvizsgálat során figyelembe veszik az egyéb jogszabályok által támasztott követelményeket is, biztosítva ezzel az Engedélyesekre vonatkozó szabályozás konzisztenciáját. Az indokolt költségek meghatározásánál alkalmazott módszerek (illetve ezek eredményei) – céljuknál és jellegükénél fogva – nem jelentik az egyébként a társaságokra vonatkozó egyéb (más célú) jogszabályi és hatósági előírások felülbírálását.

## **10. Lényegességi küszöb**

A Hivatal a költség-felülvizsgálat során a Sztv. szerinti költség-haszon elv figyelembevételével lényegességi küszöbértéket határozhat meg függetlenül attól, hogy az Engedélyes a beszámolóját milyen számveteli rendszer szerint készíti el. A forintban meghatározott, az adott Engedélyes méretét is figyelembe vevő küszöbérték alatt a Hivatal vizsgálati módszertani egyszerűsítéseket alkalmazhat (pl. nem kér tételes alátámasztást), melynek célja a Hivatal és a vizsgált Engedélyesek oldalán rendelkezésre álló erőforrások és elérhető információk hatékonyabb felhasználása.

## **11. Átszervezési költségek**

Amennyiben az Sztv. 25. § (3) bekezdése értelmében aktiválható átszervezési költségek merültek fel a 2019-es gazdasági évben, az átszervezés aktivált értéke, az általános alapelvek szerint történő egyedi elbírálás alapján bekerülhet az elismert eszközök közé oly módon, hogy

annak értékcsökkenése része lehet az elismert értékcsökkenésnek, de magát az elismert eszközértéket nem növelheti, tőkeköltség alapjául nem szolgálhat.

## **B. Szempontok a működési költségek vizsgálatához**

### **B1. Statikus vizsgálat**

A statikus vizsgálat célja az Engedélyes indokolt működési költségeinek meghatározása, vagyis azon tételek felmérése, amelyekre a tárolói díjaknak fedezetet kell nyújtania. A vizsgálat két részből áll, először előzetes szűrés keretében leválasztásra kerülnek az Engedélyes egyéb tevékenységeihez kapcsolódó költségek, majd a vizsgálati részben különböző szempontok figyelembevételével meghatározásra kerül az indokolt működési költségek köre.

#### **a) A statikus módszertan alapelvei**

##### **Az Engedélyes belső szabályzatai**

A költség-felülvizsgálat első lépéseként a Hivatal megállapítja, hogy

- a) az Engedélyes számviteli szabályozása tartalmaz-e a Vhr. 136. § (2) bekezdése szerinti részletes meghatározást a bevételek, költségek, eszközök és ráfordítások – „megfelelően megválasztott vetítési alapok” segítségével történő – tevékenységenkénti megosztására vonatkozóan;
- b) a tényleges tevékenységenkénti megosztás az a) pontnak megfelelően történt-e;
- c) merültek-e fel az Engedélyes költségfelosztásaival kapcsolatban problémák, eltérések és szükséges-e emiatt a költségek és ráfordítások felosztásának módosítása, melyet a Hivatal felszólítására az Engedélyes végez el;
- d) az egyes tevékenységekhez nem közvetlenül rendelt (azaz vetítési alapok segítségével rájuk osztott) költségek és eszközök esetében megfelelően választották-e meg a vetítési alapokat.

**Az indokoltság megítélése szempontjából a Hivatal alapvetően a felmerült bevételek/költségek/ráfordítások jellegét vizsgálja és nem a konkrét megnevezést, vagy könyvelési besorolást.**

##### **Tisztázó kérdések és belső ellenőrzés**

A költség-felülvizsgálat során a Hivatal vizsgálja az Engedélyes által alkalmazott felosztási módszert és az alátámasztottságot. Az alátámasztottság bizonyításához az Engedélyes a Hivatal részére köteles betekintést biztosítani a vállalatirányítási rendszerébe.

Az analitikus nyilvántartások és a kimutatások vizsgálata során a Hivatal ellenőrzi a főkönyvi könyveléssel való egyezőséget és a bizonylatokkal való alátámasztottságot.

##### **A költség-felülvizsgálat során el nem fogadott költség elemek**

- a) fejlesztésre átadott/kapott pénzeszközök
- b) térítésmentes eszközátadások, kivéve a jogszabály által előírt kötelezettségből fakadó térítésmentes eszközátadást

- c) támogatások
- d) átvállalt kötelezettségek
- e) marketing, reklám, hirdetés, tájékoztatás költségei (kivétel jogszabályi kötelezettségből fakadó költségek)
- f) bírság
- g) kötbér
- h) pótdíj
- i) kártérítés
- j) késedelmi kamat
- k) értékesített immateriális javak és tárgyi eszközök nettó értéke, értékesítésből származó bevétel
- l) értékesített eszközök ráfordításai (könyv szerinti értéke)
- m) megsemmisült készletek értéke
- n) menedzserbiztosítások és járulékaik
- o) végkielégítések és a munkavégzés alól felmentett személyek időszaki bére, valamint járulékaik
- p) a versenytilalmi megállapodások alapján kifizetett ellenérték
- q) adományokhoz és támogatásokhoz kapcsolódó kiadások
- r) harmadik személyre vagy ellátási engedéllyel rendelkező, de nem szabályozott célokra történő átvétel esetén a tárgyi eszközök és az immateriális javak értékcsökkenés nélküli értéke
- s) a saját forrásokból nem finanszírozott tárgyi eszközök és immateriális javak természetéből adódó kiadások
- t) bírósági költségek és egyéb hasonló költségek
- u) a leselejtezett vagy hozzárendelt eszközök költségei, valamint a tőkebefektetések költségei
- v) fedezett és újr felhasználható anyagokkal kapcsolatos kiadások
- w) állami támogatásokból vagy más jogalanyoktól származó pénzeszközök és vissza nem térítendő hitelek, a készletbevételekből és egyéb visszatérítendő forrásokból származó egyéb költségek
- x) az Engedélyes által behajthatatlan követelések, amelyek működési költségként merülnek fel követelésekből és egyéb adósságokból
- y) valamint azon költségtételek, melyekre az Engedélyes jogszabály alapján más forrásból kapott már fedezetet

### **Hivatali korrekciók**

A Hivatal a későbbiekben kiemelt elvek és módszertanok alapján kiszűrt tételeken túl egyedileg dönt bizonyos tételek elismeréséről vagy kiszűréséről, többek között:

- a) adat vagy alátámasztottság hiányában kérdéses költségtételek

- b) egyedileg elbírálható tételek

## **b) Árbevételi tételek**

A Hivatal megvizsgálja az Engedélyes árbevételének jogcímei szerinti összetételét. A Hivatal az árbevételt jogcímei szerint három csoportba sorolja:

- a) rendszerhasználati díjakból származó árbevételek
- b) hatóságilag egyéb módon szabályozott tételekből származó árbevételek (különösen pl.: külön díjak, pótdíjak, stb.)
- c) egyéb árbevételek

A b) és c) pont szerinti árbevételi tételek figyelembevételének módjáról a Hivatal a fenti tételekkel szemben kimutatott költségek és az Engedélyesek kapcsolódó nyilvántartásainak vizsgálata alapján dönt.

## **c) Aktivált saját teljesítmények**

Az aktivált saját teljesítmények értéke egy olyan számvitelileg kimutatott bevétel jellegű tétel, amely egy adott vállalkozás saját kivitelezésben végrehajtott – és költségként a működési költségek között kimutatott – beruházásainak értékével megegyező értéken kerül kimutatásra, ezáltal biztosítható, hogy ezen beruházásoknak az adott évben ne legyen eredményre gyakorolt hatása. Tekintettel az aktivált saját teljesítmények számviteli funkciójára, valamint arra, hogy a Hivatal az aktiválásokat az eszközérték és az értékcsökkenés indokolt értékének meghatározásakor veszi figyelembe, indokolt az aktivált saját teljesítmények címen kimutatott bevételeket csökkentő tételként figyelembe venni, „kiszűrni”. (A költségek, ráfordítások csökkentésre kerülnek az aktivált saját teljesítmények értékével.)

Az Engedélyesek a Hivatalnak történő adatszolgáltatás során az aktivált saját teljesítményeket kötelesek felmerülési jogcímenként részletezve, költségnemek szerinti bontásban bemutatni annak érdekében, hogy a költség-ráosztás konzisztenciája, valamint az aktivált saját teljesítmények bekerülési költségeinek kiszűrése ellenőrizhető legyen.

## **d) Anyagjellegű ráfordítások**

Az engedélyben felsorolt tevékenységekhez nem tartozó, de a társaság által végzett további tevékenységekhez, szolgáltatásokhoz kapcsolódó anyagjellegű ráfordítások nem ismerhetők el indokolt költségként.

Az anyagköltségek közül kiemelésre kerülnek továbbá a külön módszertanok szerint vizsgált költségek, azaz az aktivált saját teljesítmények létrehozásával összefüggésben elszámolt anyagköltségek (ld. még B1 c) pont), tekintettel arra, hogy az elkészült eszköz üzembe helyezését követően annak költségei az értékcsökkenésben megjelennek. A kiszűrés által egyrészt elkerülhető a duplikáció, másrészt az ilyen jellegű költségfelmerülés egyszerűen minősül, az árszabályozási időszakban nem ismétlődik meg.

Az **igénybe vett szolgáltatások nagyságának indokoltságát hangsúlyozottan kell vizsgálni** a **kapcsolt féltől igénybe vett szolgáltatások**, a **harmadik féltől igénybe vett tevékenységek**, valamint a **szakértői és tanácsadási díjak** tekintetében. Az igénybe vett szolgáltatások között megjelenő személyi jellegű költségek mértékének vizsgálata külön, SLA szerződésenként vizsgálandó, kivétel a vállalatban belülről igénybe vett szolgáltatások.

A szakértői és tanácsadási díjak indokoltságának megítélése során vizsgálni kell, illetve figyelembe kell venni e tételek (szolgáltatások) szükségességét, illetve gazdasági előnyeit, valamint az ilyen típusú költségek időbeli alakulását (dinamikus vizsgálat).

Az indokolt szakértői és tanácsadási költségeket a megelőző legalább 3 lezárt év tény költségei alapján kell megállapítani, hogy a báziséven kívüli, de nem rendszeresen jelentkező költségekre is terjedjen ki a vizsgálat.

A működéshez szükséges és igazoltan a legkisebb költség elvét követő költségek teljes egészében indokolt költségnek tekintendők. Az Engedélyest terheli annak hitelt érdemlő bemutatása, hogy a szakértői tevékenység szükséges:

- a) a szakértői vagy tanácsadási szerződés milyen célt (pl. költségcsökkentés, gazdasági haszon, kockázat csökkentés, szolgáltatás hatékonyságának növelése vagy fejlesztése, valamint a hazai és nemzetközi jogszabályi megfelelés biztosítása, ügyfélmény megtartása és növelése, stb.) szolgál a működés fenntartása vagy fejlesztése terén,
- b) a szakértői vagy tanácsadási szerződés összességében alacsonyabb költséget jelent az Engedélyes számára, mint ha az Engedélyes szervezete végezte volna el a feladatot.

Amennyiben a szolgáltatás kapcsolt féltől került igénybevételre, akkor az indokolt költség a B.2 pontban leírtak szerint kerül megállapításra.

A **marketing, reklám, hirdetés, tájékoztatás költségei** a jogszabály által előírt hirdetések költségeit nem meghaladó mértékben minősülnek indokoltnak.

Indokolt költségnek tekintendő az engedélyes tevékenység végzéséhez szükséges feladatok biztonságos ellátása érdekében megkötött **biztosításokra** kifizetett összeg.

Ezen elv keretein belül indokolt költségként elsődlegesen

- a) a tűz- és elemi kárra,
- b) a termékfelelősségre,
- c) a környezetszennyezéssel kapcsolatos kockázatokra,
- d) a földgáztárolói rendszerekben felmerülő károokra kötött biztosítások, valamint
- e) a munkáltatói felelősségbiztosítás (kártérítés),
- f) az engedélyes tevékenység végzése érdekében használt gépjárművek kötelező gépjármű-felelősségbiztosítása és casco-ja,
- g) a veszélyes munkahelyeken dolgozók élet- és balesetbiztosítása, és
- h) a tevékenység-felelősségi biztosítás díja

kerül figyelembevételre.

Az egyéb biztosítások indokoltsági megalapozottság nélkül a társaságok saját nyereségük terhére (kockázatuk csökkentésére) kötött biztosításoknak tekintendők.

A jogszabályi kötelezettségként indított eljárások kapcsán fizetett illetékek és eljárási díjak elismerendő indokolt költségek, mivel hatályos jogszabályok alapján kerülnek elszámolásra. A Hivatal, valamint más hatóságok részére fizetendő **felügyeleti díj** szintén elismert költség, mert jogszabályi kötelezettségből fakadóan merül fel.

Az **ELÁBÉ** és a **közvetített szolgáltatások** kiszűrendő tételnek minősülnek, mivel ezek olyan költség elemek, amelyek az értékesítés nettó árbevételében megtérülnek.

A **kompreszorozás és gázellátás** költségeinek az Engedélyesek vonatkozó szerződéseinek vizsgálatán túl a Hivatal fenntartja a jogot, hogy a beszerzett földgáz, villamosenergia költségét piaci árak függvényeként előálló benchmark értéként határozza meg, figyelembe véve az egyes Engedélyesek működéséi sajátosságait.

#### e) Személyi jellegű ráfordítások

Indokolt költségként elsősorban az engedélyes tevékenység végzéséhez kapcsolódó bérköltségek, személyi jellegű egyéb kifizetések és azok közterhei (bérjárulékok) kerülnek figyelembevételre.

A személyi jellegű ráfordítások közül kiszűrésre kerülnek az aktivált saját teljesítmények létrehozásával összefüggésben felmerült ráfordítások.

Nem tekinthetők indokolt költségnek, illetve az indokolt költség új árszabályozási ciklusra vonatkozó kiindulási alapjának a társaság ez irányú döntéséből fakadóan nyújtott 2019. évi

- a) menedzserbiztosítások és járulékaik,
- b) végkielégítések és járulékaik,
- c) a versenytalalmi megállapodások alapján kifizetett ellenérték,
- d) munkavégzés alól felmentettek időszakos bére és járulékaik.

Az egyes társaságok esetében – a rendelkezésre álló adatok alapján – külön is mérlegelés tárgyát képezi a bérszínvonal, valamint ezek változása, figyelemmel a munkaerőpiaci körülményekre, a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: **KSH**) által közzétett (a vizsgálat idején elérhető) munkabér-jövedelemmel kapcsolatos adatokra, adott esetben pl. a bérszínvonal regionális különbségeire is.

Az Engedélyes által megadott adatok alapján átlagos havi személyi ráfordítás kerül meghatározásra:

$$\text{havi átlagos személyi ráfordítás Ft/fő/hó} = \frac{\text{eng. személyi jell. ráfordítás összesen}}{\text{eng. tevékenységet végző átlagos létszám} * 12}$$

, ahol

„eng. személyi jell. ráfordítás összesen”: az engedélyes tevékenységhez köthető összes személyi jellegű ráfordítás (ide értve pl. képzések, cafeteria, egyéb személyi jellegű kifizetések stb.), korrigálva az indokolt alapon kiszűrendő költségekkel. A kölcsönzött munkaerővel kapcsolatos ráfordítások időarányosan kerülnek elismerésre.

„eng. tevékenységet végző átlagos létszám”: az engedélyes tevékenységhez köthető foglalkoztatotti létszám, időarányosan figyelembe véve az évközi létszámváltozást, valamint a kölcsönzött létszámot.

**Referencia érték:** legfrissebb KSH iparági munkaerőköltség adatok országos szintje, amely a fenti fajlagos mutatóval kerül összemérésre. Mivel azonban nincs a vizsgálat bázisávére

rendelkezésre álló adat, úgy ezért a legutolsó közzétett adat, a KSH által közölt munkajövedelem-változással kerül indexálásra.

Amennyiben az Engedélyes fajlagos mutatója jelentősen meghaladja a referencia értéket, úgy a Hivatal az eltérésre vonatkozóan magyarázatot kér az Engedélyestől.

**Tolerancia sáv:** A magyarázatok alapján a Hivatal a referencia értékhez viszonyított toleranciasávot határozhat meg. A tolerancia sávon belüli bérszínvonal kerülhet elfogadásra indokolt költségként. (Hivatal fenntartja a jogot, hogy budapesti, szellemi, speciális szakértelmet igénylő foglalkoztatás, illetve egyértelműen felsővezetőkhez köthető költségek elszámolása esetén külön toleranciasáv felső határt határozzon meg.)

#### **f) Egyéb ráfordítások és egyéb bevételek**

A jogszabályok által előírt és befizetett adók, illetékek a jogszabályokban meghatározott mértékig tekintendők indokoltnak. E költségelemek az árszabályozási időszak ideje alatt a jogszabály szerint várható alakulásuk alapján vehetők figyelembe indokolt költségként.

**Elismert adók:** az iparüzési adó, az innovációs járulék, a helyi adók, az építményadó, a gépjármű adó, a cégautó adó, a telekadó, egyéb specifikus adók, adó jellegű tételek (pl. a környezetterhelési díj, a környezetvédelmi termékdíj, a vissza nem igényelhető áfa, bányajáradék).

**Nem elismerhető adótétel:** az önálló soron elszámolt társasági adó, közművezetékek adója.

A céltartalékképzés és -felhasználás kölcsönösen kiszűrendő tételeknek minősülnek a költség-felülvizsgálat szempontjából, mivel ezek becsült ráfordítások, elismert költségnek, ráfordításnak a tényleges felmerülés időpontjában minősülnek.

Nem indokolt egyéb ráfordítások különösen:

- a) a bírság,
- b) a kötbér,
- c) a kártérítés,
- d) a késedelmi kamat,
- e) megsemmisült, vagy hiányzó készletek értéke,
- f) eszközök terven felüli leírása, továbbá
- g) az értékesített immateriális javak és tárgyi eszközök nettó értéke, illetve az értékesítésből származó bevétel,
- h) értékesített eszközök ráfordításai (könyv szerinti értéke),
- i) a saját forrásokból nem finanszírozott tárgyi eszközök és immateriális javak természetéből adódó kiadások,
- j) a leselejtezett vagy hozzárendelt eszközök költségei, valamint a tőkebefektetések költségei,
- k) fedezett és újra felhasználható anyagokkal kapcsolatos kiadások,

mivel ezek nem a folyamatos engedélyesi tevékenységhez kapcsolódnak.

A biztosítással nem fedezett káreseményekkel kapcsolatos ráfordítások értékének díjban történő elismerése a biztosítási és a felelősségi körülmények figyelembevételével egyedi

elbírálás alapján történik. A Hivatal jogosult ezzel kapcsolatban bekérni a káresemény vizsgálatáról szóló szakértői jelentést, a biztosítási szerződést, valamint minden, a vizsgálat szempontjából releváns dokumentumot és adatot. A káresemény indokolt mértékének díjban történő elismerése ezután a rendkívüli értékcsökkenés elismert mértékének figyelembevételével azonos módon történik.

A térítés nélkül átvett eszközök, halasztott bevételének indokolt értékét – függetlenül attól, hogy az az Engedélyesek könyvelésében milyen soron jelenik meg – a Hivatal az értékcsökkenés indokolt mértékével összhangban állapítja meg.

Az egyéb bevételek és egyéb ráfordítások között kimutatott tételek indokoltsága különösen vizsgálendő:

- a) a fejlesztésre átadott/kapott pénzeszközök,
- b) a térítésmentes eszközátadások, kivéve a jogszabály által előírt kötelezettség,
- c) az adott/kapott támogatások,
- d) az átvállalt kötelezettségek.

Az elengedett követelések a követeléskezelés részeként kerülnek vizsgálatra. A követeléskezeléssel kapcsolatos indokolt költségek megállapításához a Hivatal a következő adatokat veszi figyelembe.

- a) Követelésekkel kapcsolatos (rendszerhasználati díjakhoz kötődő) ráfordítások:
  - Értékesített, átruházott (engedményezett) követelések könyv szerinti értéke;
  - Követelések elszámolt értékvesztése;
  - Elengedett követelések;
  - Behajthatatlan követelés leírt összege.
- b) Követelésekkel kapcsolatos (rendszerhasználati díjakhoz kötődő) bevételek:
  - Értékesített, átruházott (engedményezett) követelések elismert értéke;
  - Követelések visszaírt értékvesztése;
  - Behajthatatlannak minősített és leírt követelésekre kapott összegek.

A fentiekben külön kiemelt tételeken kívüli – ide sorolt – költségelemek egyedileg kerülnek elbírálásra, különös tekintettel a követeléskezeléssel kapcsolatos ráfordítások (értékvesztések) elismerésére, melyet az Engedélyesek külön adatszolgáltatása alapján vizsgál a Hivatal.

Az engedélyes tevékenységhez kapcsolódó egyéb bevételek részben, vagy egészben költségcsökkentő tételekként figyelembevételre kerülnek a statikus vizsgálat során. Az engedélyes által alátámasztott és indokolt tételeket a Hivatal egyedi elbírálás alá vonhatja.

#### **g) Pénzügyi műveletek ráfordításai és bevételei**

A hitelkamatok és az egyéb pénzügyi műveletek ráfordításai alapesetben nem minősülhetnek elismerendő indokolt költségeknek, kivételt jelentenek ugyanakkor a követeléskezeléshez tartozó pénzügyi ráfordítások. Finanszírozási költségek – a nem a működési költségek részeként elismerendő tőkeköltségen kívül az Engedélyesek finanszírozással kapcsolatos adatszolgáltatása alapján – egyedi vizsgálatot követően kerülhetnek elismerésre.

## **h) Árszabályozás alá nem eső tételek vizsgálata**

Választható és különdíjas szolgáltatások: a költségeket, ráfordításokat csökkenteni kell a kapcsolódó választható és különdíjas szolgáltatások bevételeivel, ezen tevékenységek esetleges vesztesége nem okozhatja a földgáztárolási díj növekedését.

Egyéb árbevételre eredményező tevékenységek költségei: a bevétellel nem fedezett költség elismerhetősége egyedileg vizsgálandó.

## **B2. Dinamikus vizsgálat**

A Hivatal a statikus vizsgálat mellett az indokolt költségtömeg meghatározásához évek közötti összehasonlító vizsgálatot (ún. dinamikus vizsgálatot) alkalmazhat abban az esetben, ha azt az Engedélyes költségszerkezete lehetővé teszi.

A dinamikus vizsgálat részeként az Engedélyesnek be kell mutatnia legalább a 2017-19-es évek megfelelő adatait. A Hivatal a bemutatott könyv szerinti értékek összeméréséhez meghatároz egy költségbontást. A Hivatal a költségbontás minden kategóriájához meghatároz egy indokolt mértéket mint referencia érték. A 2019-es tény érték és referencia érték közül az alacsonyabb kerül alkalmazásra.

## **B3. Transzferár-vizsgálat**

A Hivatal a kapcsolt felekkel történő ügyleteket külön – a transzferárazási gyakorlat ellenőrzésére<sup>1</sup> irányuló – módszertan szerint is megvizsgálja.

A költség-felülvizsgálat keretében a transzferárazási módszertan célja

- 1) a legkisebb költség elve alapján a kapcsolt felek által átszámlázott szolgáltatások költség tartalmának felülvizsgálata indokoltság alapján,
- 2) az alkalmazott haszonkulcsok vizsgálata indokoltság (legkisebb költség elve) és piaci összehasonlítás alapján, valamint
- 3) a költségek mértékének vizsgálata indokoltsági alapon.

Ezen célok elérése érdekében a transzferárazási vizsgálatnak statikus és benchmark elemeket is tartalmaznia kell.

A fentiek miatt az adóhatósági elvárások alapján készített transzferár dokumentációkat a Hivatal a vizsgálat során figyelembe veszi, ám a módszertan nem ezen alapszik, és nem kötött az Adóhatóság által alkalmazott szabályokhoz, elvárásokhoz.

A kapcsolt féltől igénybe vett szolgáltatások a statikus vizsgálat alapelvei szerint kerülnek felülvizsgálatra. Amennyiben egy adott szolgáltatás értéke piaci alapon is vizsgálható, úgy a

---

<sup>1</sup> A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Tao. tv.) szerint **csoportos adóalanyiság** választása esetén a **transzferárral kapcsolatos korrekciós kötelezettség** alól a csoporttagok egymás közötti jogügyletei főszabályként mentesülnek, **azonban ezt a GET továbbra is kötelező jelleggel előírja** az engedélyesek számára.

Hivatal ezen szolgáltatások esetében piaci érték alapján benchmark vizsgálatot folytathat le a részletező vizsgálat helyett.

A módszertan célja a költség-felülvizsgálat elveihez igazodva az elfogadható legkisebb indokolt költségszint és haszonkulcs megállapítása.

#### **a) A vizsgálat menete**

Az adatbekérés során az Engedélyes által szolgáltatott adatok tartalmazzák a kapcsolt felekkel megkötött szerződéseinek alapadatait. Az alapadatok alapján a Hivatal vizsgálja az átszámlázott tételekben lévő haszon, valamint a nettó költség indokoltságát, másrészt a kapcsolt felek által az Engedélyes részére átszámlázott költségek személyi jellegű részének indokoltságát.

- 1) Az adatszolgáltatás során az Engedélyes által bemutatott szerződéseket a Hivatal besorolja a módszertanban szereplő tevékenység típusok, SLA csoportok egyikébe. Amennyiben a szerződést nem tudja besorolni, mert az több SLA kategóriát érint, akkor a „besorolás alá nem került” elnevezést kapja. Ezen szerződések esetében a haszonkulcs vizsgálata egyedi módon történik, lehetőség szerint figyelembe véve a szerződés tartalmát jelentő tevékenységek haszonkulcsait. Szintén nem kerülnek besorolásra azok a tételek, melyek esetében nem értelmezhető a besorolás (pl. a bérleti díjak, bankszámla és származékos ügyletek miatti tételek).
- 2) A szerződések alapján a Hivatal az egyes tevékenység típusokhoz meghatároz egy tény haszonkulcsot, melyet összevet egy nyilvános adatbázisból nyert piaci haszonkulccsal (pl. DATAX, EMIS). Az értékeket a Hivatal legalább két év átlagában vizsgálja. Az összevetésre kerülő haszonkulcsok minimuma lesz az elfogadott haszonkulcs.
- 3) Amennyiben az Engedélyes és kapcsolt partnerei között alkalmazott tény haszonkulcs magasabb, mint az elfogadott haszonkulcs, az elfogadott haszonkulcs feletti haszon kiszűrésre kerül. Abban az esetben, ha a tény haszonkulcs alacsonyabb, mint az elfogadott haszonkulcs, akkor a haszonkulcs alapján nem kerül kiszűrésre költség és a tény haszonkulcs lesz az elfogadott érték.
- 4) A Hivatal megvizsgálja a kapott dokumentáció és információk alapján, hogy a kapcsolt felektől az Engedélyes részére átszámlázott költségek az árszabályozás alá eső tevékenység ellátásához kapcsolódóan a statikus vizsgálat elvei és az általános alapelvek alapján indokoltnak minősíthetőek-e. Amennyiben az Engedélyes nem tudja megfelelő módon alátámasztani az indokoltságot, akkor a teljes költség kiszűrésre kerül.

Azon szerződések esetében, ahol az Engedélyes nem bocsátja a Hivatal rendelkezésére a kért dokumentációt, valamint adatokat, a teljes költség kiszűrésre kerül adathiány miatt.

A felülvizsgálathoz kapcsolódó adatbekérés kiterjed a kapcsolt félnél felmerült és átszámlázott személyi költségekre is. Amennyiben az Engedélyes nem szolgáltat adatot, a Hivatal a publikus beszámolókra támaszkodva kalkulálhat adatot. Az el nem ismert haszon, valamint a nem indokolt költségek kiszűrése utáni költségtömegeből a Hivatal a módszertani útmutató B.1.e) pontja szerint meghatározza a szolgáltatást nyújtónál a tevékenység végzéséhez

kapcsolódóan felmerült személyi jellegű költségeket. A meghatározott személyi jellegű költségekből az elfogadott munkaerő költség feletti rész kiszűrésre kerül.

Az elfogadott költségtömeg az Engedélyes által megadott költségekből adódik, levonva a haszonkulcs, az indoklás, az adathiány, valamint a személyi jellegű hányad miatti kiszűrt tételeket.

A jelen módszertani útmutató szóhasználatában:

- a) **haszonkulcs (mark-up):** a felmerült költségtömegre rakódó profit százalék (profit összeg / költség összeg). Az Engedélyes által megadott profit adatok ezt a költségre vetített haszonkulcsot fedik le;
- b) **margin:** a kiszámlázott árbevételre vetített profit százalék (profit összeg / kiszámlázott árbevétel összeg). Az elfogadható profit kalkulációhoz használt adatbázis ezt az árbevételre vetített margint tartalmazza.

A haszonkulcsok vizsgálatának leírása a DATAX adatbázis alapján történik; eltérő adatbázis használata esetén – értelemszerű módosításokkal – az alább leírtakkal egyező módon kell lefolytatni a vizsgálatot.

#### **b) Az átterhelésre került költségalap vizsgálata indoklás szempontjából**

A kapcsolt tranzakciókra irányuló vizsgálat feladata – a statikus vizsgálathoz hasonlóan – kiszűrni azon tételeket, melyek nem minősülnek indokoltnak a Hivatal által elfogadott módszertan alapján.

Az indoklás alapján történő vizsgálat menete a következő:

- 1) A Hivatal kiszűri a költség + jövedelem alapján haszonnal terhelt tételek esetében az Engedélyes által megadott teljes Engedélyesre jutó átszámlázott költség összegből a hasznot, hogy megkapja a nettó költségtömeget.
- 2) Amennyiben a szolgáltatás értékének vizsgálata nem közvetlenül a piaci érték alapján történik, akkor a kapott nettó költségtömegeből ezután a következő költségek kerülnek kiszűrésre:
  - tanácsadási költségek, menedzsment díjak, amennyiben a szolgáltatás indoklását az Engedélyes nem tudja alátámasztani (pl. a kapcsolódó partner analitikák, tanácsadásból származó előnyök stb. bemutatásával),
  - végkielégítések és a munkavégzés alól felmentett személyek időszaki bére teljes mértékben,
  - a versenytalpi megállapodások alapján kifizetett ellenérték,
  - kapcsolt fél által beszámlázott tanácsadók bér jellegű kifizetése esetén az elfogadott átlagos munkaerő költségével kalkulált, indokoltnak tekintett összeget meghaladó rész,
  - ingatlan bérlet és üzemeltetés esetében a piaci átlagos értéket meghaladóan számlázott összeg,
  - egyéb, a lefektetett (alap)elvek alapján, illetve Hivatali elbírálás alapján nem indokolt tételek.
- 3) A kiszűrés után megmaradt nettó költségtömegre jutó haszon elismerésre kerül.

### c) A piaci haszonkulcsok megállapítása

Az Engedélyes által megküldött és a Hivatallal egyeztetett adatok alapján a Hivatal meghatározza azon főbb tevékenység típusokat, SLA csoportokat, melyeket az Engedélyes a kapcsolt feleitől vesz igénybe. A korábbi vizsgálat során az alábbi csoportok kerültek azonosításra. Az engedélyesi adatszolgáltatások alapján ezen kör szűkülhet/bővíülhet az egyes Engedélyesek esetében:

- a) pénzügyi-, számviteli-, adóügyi, folyószámla és követeléskezelési szolgáltatások nyújtása;
- b) kontrolling, belső ellenőrzési szolgáltatások;
- c) humánpolitikai szolgáltatások nyújtása;
- d) logisztika;
- e) informatikai szolgáltatások nyújtása;
- f) PR és kommunikációs szolgáltatások nyújtása;
- g) számlázás, törzsadatok karbantartása, ügyfélszolgálati folyamatok;
- h) belső kommunikáció és dokumentumkezelés;
- i) gépjárművek bérlete;
- j) ingatlan üzemeltetés;
- k) ingatlanbérlet;
- l) ingó bérlet;
- m) üzletviteli tanácsadás;
- n) javítás, karbantartás.

Az egyes tevékenységekre vonatkozóan a Hivatal meghatározza azon TEÁOR számok szerinti tevékenység csoportokat, melyekkel az egyes igénybe vett tevékenységek legjobban jellemezhetők. Egy tevékenységhez több TEÁOR kategória is rendelhető (*a TEÁOR számok hozzárendelésénél a Hivatal figyelembe veszi az Engedélyes transzferár dokumentációjában szereplő tevékenységenkénti TEÁOR számokat*).

A TEÁOR számok szerinti részkategóriákhoz a Hivatal hozzárendel egy *margin*t a DATAX adatbázisból, ahol az 500 millió forintos forgalmat meghaladó vállalatokat veszi figyelembe, és a „40. Tevékenység haszonkulcsa I.-es” mutatót választja (Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye / Értékesítés nettó árbevétele). Ez a mutató megfelel a fentiekben definiált „*margin*” fogalmának.

A Hivatal a DATAX adatbázisból az ágazatra jellemző medián *margin*-t veszi figyelembe. Az egyes tevékenységekre jellemző átlagos *margin*t ezután a hozzárendelt TEÁOR számok egyszerű számtani átlaga alapján határozza meg.

Mivel az Engedélyes által megadott jövedelmezőségi adatok nem árbevételre (*margin*), hanem költségre vetítettek (*haszonkulcs*), ezért a Hivatal a fenti (DATAX adatbázisból nyert) mutatókat költség arányos működési haszonkulccsá számolja át az alábbi képlettek szerint:

$$margin = \frac{\text{működési haszonkulcs}}{1 + \text{működési haszonkulcs}}$$

$$\text{működési haszonkulcs} = \frac{\text{margin}}{1 - \text{margin}}$$

Így a Hivatal által az összehasonlításához használt százalékos érték megfelel az ún. működési haszonkulcsnak (Üzemi eredmény/(Árbevétel–üzemi eredmény)). A Hivatal álláspontja szerint legjobban a fenti mutató közelíti meg az Engedélyes elszámolását, mivel a nyújtott szolgáltatások esetében a haszonkulcs a működési költségekre rakódik rá. Az Engedélyes által készített transzferár dokumentációk is a fenti működési haszonkulcsot alkalmazzák.

Az indokolt haszonkulcs értéke az egyes tevékenységi típusok tény haszonkulcs értéke, és a publikus adatok (DATA) alapján számított kapcsolódó ágazatok haszonkulcs értéke közül a kisebbik.

Tekintettel arra, hogy a negatív haszonkulcsok is egyfajta piaci változást jeleznek, a számítás során is figyelembevételre kerülnek (nem kerülnek korrigálásra).

#### **d) Belső haszonkulcs vizsgálata**

A vizsgálat első lépése annak megállapítására vonatkozik, hogy a társaságok – a szétválasztási szabályzatuknak megfelelően – a társaságnál egészében felmerült költségek egy részét haszonnal (ún. belső haszonnal) terhelten vagy haszon nélkül allokálják az engedélyes tevékenységre. Belső haszon átterhelést a Hivatal nem fogad el indokoltnak.

A belső haszon az Engedélyes gazdasági társaság szempontjából nem költség. Belső haszon alkalmazása esetén a tevékenységek számviteli szétválasztása során a ténylegesen felmerülnél több költség kerülne az engedélyes tevékenységre ráosztásra, amellyel a különböző tevékenységek között végső soron keresztfinanszírozás valósulna meg, ezért a belső haszon alkalmazását a Hivatal nem fogadhatja el indokoltnak.

Tekintettel azonban az A. 3. c) pontban megfogalmazottakra, az Engedélyesnek a belső igénybe vett szolgáltatások belső haszontól megtisztított részét is rá kell osztania az adott engedélyesi tevékenységre (**felosztatlan költség nem maradhat**). A felosztás során alkalmazott vetítési alapoknak az Engedélyes által alátámasztottnak kell lenniük, az A) pont szerinti felosztási elvek szerint. Az Engedélyes által alátámasztott, árszabályozás alá tartozó és engedélyesi tevékenységhez tartozó költségeket a Hivatal megvizsgálja. Az alátámasztott és bizonyítottan engedélyesi tevékenységhez kapcsolódó költségek elismerésre kerülnek.

#### **e) Indokolt mérték szerinti vizsgálat**

A Hivatal a piaci alapon egyértelműen besorolható költségtételek esetében a c) pont szerinti vizsgálatot kiválthatja az indokolt mérték szerinti vizsgálattal. Ez esetben a Hivatal a költségtömeget piaci érték alapján vizsgálja, amely során a költségtömeg összevetésre kerül a Hivatal által alkalmazott referencia értékkel. A piaci érték vizsgálata a statikus módszertan indokoltsági vizsgálat elvei mentén történik. Ezt a vizsgálatot a Hivatal kiegészítheti a kiszervezés kérelmezésekor bemutatott tervekhez történő benchmark vizsgálattal.

#### f) **Az átterhelésre került költségalap személyi jellegű részének módszertana**

Tekintettel arra, hogy a kapcsolt felektől számlázott tranzakciók esetén a személyi jellegű ráfordítások jellemzően túlsúlyban vannak, az egyes tranzakciók személyi jellegű részére indokolt külön vizsgálatot végezni és szükség esetén benchmark jellegű kiszűrést alkalmazni. A Hivatal a személyi jellegű ráfordításokat szerződésenként/külső SLA-nként/megállapodásonként vizsgálja, vállalaton belüli szolgáltatások esetén egyben vizsgálja.

A személyi jellegű ráfordítások kiegyenlítésének és a kapcsolódó kiszűrések meghatározásának a lépései a következők:

#### **Árszabályozás alá tartozó költségelemből a személyi jellegű hányad megállapítása**

A kapcsolt vállalkozások által nyújtott összes vizsgált szolgáltatás esetében a Hivatal bekéri az adott szolgáltatás vizsgált engedélyesi tevékenységre jutó költségei közül a személyi jellegű ráfordítások arányát.

Amennyiben ez az arányszám nem áll rendelkezésre, akkor az érintett kapcsolt vállalkozás publikus beszámolójának adataira (Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat honlapja <http://e-beszamolo.im.gov.hu/>) építve kerül kiszámításra a személyi jellegű költségek aránya az összes működési költségen belül, az alábbiak szerint:

$$\text{személyi jellegű hányad} = \frac{\text{személyi jellegű költségek}}{\text{összes működési költség}}$$

ahol:

- **Személyi jellegű költségek:** összes személyi jellegű ráfordítás;
- **Összes működési költség:** az Anyagjellegű ráfordítások, Személyi jellegű ráfordítások, Értékcsökkenési leírás és az Aktivált saját teljesítmények értékének összege.

Indokolt esetekben a Hivatal a beszámoló kiegészítő mellékletét felhasználva pontosíthatja a számítást, ha a szolgáltatást nyújtó cég árbevétele számos, egymástól nagyon eltérő személyi hányaddal rendelkező tevékenységet is magába foglal.

#### **Kapcsolt felek tényleges, 1 főre jutó átlagos munkaerő költségének kiszámítása:**

**Munkaerő költség:** személyi jellegű összes költség (ide értve pl. képzések, cafeteria, egyéb személyi jellegű juttatások stb.) és kapcsolódó közterhek.

A személyi jellegű ráfordítások és létszám adatok az árszabályozás alá tartozó költségekben érintett kapcsolt felek beszámoló adataiból (Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat honlapja <http://e-beszamolo.im.gov.hu/>) kerülnek kigyűjtésre. Ezen adatok alapján átlagos havi személyi ráfordítás kerül meghatározásra.

$$\text{havi átlagos munkaerő költség Ft/fő/hó} = \frac{\text{összes személyi ráfordítás közterhekkel}}{\text{átlagos létszám} * 12}$$

ahol:

- Összes személyi ráfordítás közterhekkel: összes személyi jellegű ráfordítás (ide értve pl. képzések, cafeteria, egyéb személyi jellegű juttatások stb.) szűrve az indokoltági alapon kiszűrendő költségekkel;
- Átlagos létszám: a létszám vizsgálata során a Hivatal figyelembe veszi az évközi létszám változást, a kapcsolt vállalkozások átlagos létszám vizsgálata során a Hivatal egy olyan értéket határoz meg, amely tükrözi az évközi változásokat is.

### **Elfogadott munkaerő költség megállapítása**

A személyi jellegű költségek vizsgálata esetén az átlagos munkavállalóra jutó havi személyi jellegű ráfordítás értékének alapja a KSH által publikált ágazati átlagos munkaerő-költség adat (KSH tábla: 2.1.58 Továbbvezetett havi munkaerőköltség főbb elemeinek alakulása forintban), a megfelelő évre indexálva a szintén KSH által publikált bérindex adattal (KSH tábla: 2.1.51 Az alkalmazásban állók havi munkajövedelme a nemzetgazdaságban).

A magyarázatok alapján a Hivatal toleranciasávot határozhat meg, melyben még nem alkalmaz elvonást. A tolerancia szorzó megállapítása empirikus úton történt.

### **Árszabályozás alá tartozó költségelemek személyi jellegű hányadából az elfogadott rész meghatározása**

A kapcsolt vállalkozás átlagos 1 főre jutó munkaerő-költségét összevetjük a c) pontban meghatározott elfogadott munkaerő-költség adattal, és meghatározzuk az elfogadott munkaerő-költségnek és a kapcsolt vállalkozás átlagos munkaerő-költségének az arányát:

$$\text{arányszám} = \frac{\text{elfogadott munkaerő költség}}{\text{kapcsolt vállalkozás átlagos munkaerő költsége}}$$

Amennyiben a kiszámolt arányszám 100%, vagy annál nagyobb, akkor az érintett kapcsolt vállalkozás által nyújtott szolgáltatás esetében nem kerül sor személyi jellegű ráfordítás kiszűrésére.

Amennyiben a kiszámolt arányszám 100%-nál kisebb, akkor a különbség az érintett partnerek által számlázott szolgáltatások személyi jellegű költségeiből kiszűrésre kerülnek.

## **B4. Összehasonlító (benchmark) vizsgálat**

Tekintettel a vizsgált Engedélyesi kör piacszerkezetére és -struktúrájára, az Engedélyesek közötti komplex összehasonlító (benchmark) vizsgálatra nem kerül sor. Ettől függetlenül azon költségelemek mint a működési költség egyes részeinek vonatkozásában, melyeknél megfelelő iparági vagy általános összehasonlító adatok állnak rendelkezésre, az egyes költségek nagyságrendi indokoltságának vizsgálatánál a Hivatal élhet az összehasonlító elemzés alkalmazásának lehetőségével. Az összemérés az adott költségelemre elszámolt költségtömegeből szakmailag indokolt vetítési alap alkalmazásával képzett fajlagos mutatók alapján kerül végrehajtásra.

Az engedélyköteles tevékenységhez kapcsolódó működési költségek egyes részei tekintetében a Hivatal első lépésként megvizsgálja az összehasonlító elemzés alkalmazásának lehetőségét. Tekintettel a vizsgált Engedélyesi kör piacszerkezetére/struktúrájára, a fenti vizsgálat eredményeként dönt a benchmark elemzés teljes vagy részleges alkalmazásáról.

A Hivatal a benchmark vizsgálat során is a legkisebb költség elvét szándékozik érvényre juttatni. Ennek első lépéseként olyan – az Engedélyesek adatszolgáltatásai alapján meghatározható – kategóriák képzése történik, melyek tartalma (költségtartalma) Engedélyesenként és altevékenységenként hasonló, azaz összemérhető. Az összemérést az egyes kategóriákhoz rendelt költségtömegekből, szakmailag indokolt vetítési alap segítségével képzett fajlagos költségmutatók teszik lehetővé. A fajlagos költségek egymáshoz hasonlítása, iparági szinten történő átlagolások segítségével határozható meg az indokolható legkisebb költség.

Vetítési alapként olyan naturália használható, amely szakmai szempontok alapján megalapozottan kapcsolatban van a kapcsolódó költségekkel, így alkalmas fajlagos költségmutató számítására.

A Hivatal a kapott adatok vizsgálata alapján dönthet arról, hogy

- az összehasonlító vizsgálatot csak a 2019. évi adatok, vagy esetleg korábbi évek adatait is figyelembe véve (egyfajta dinamikus vizsgálattal egybekötve) hajtja végre, valamint
- valamennyi rész és altevékenység esetében indokolt-e külön összehasonlító vizsgálatot végezni, vagy bizonyos rész- és altevékenységek összevonása megalapozottabb eredményre vezethet.

A Hivatal a benchmarkolás előtt – a kapcsolódó statikus, dinamikus és transzferár vizsgálati módszerek által kiszűrt tételek tekintetében – korrekciókat hajt végre a dupla kiszűrés elkerülése érdekében.

A Hivatal az egyes rész- és altevékenységek költségeinek benchmarkolása (szűkebb értelmű benchmark) mellett az összes vizsgálati módszer (statikus, transzferár, eszközértékelés) részeként is használ(hat) összehasonlító jellegű indokoltági vizsgálatot (tágabb értelmű benchmark). Erre elsősorban akkor kerül sor, ha az adott tétel nagysága, jellege ezt indokolja, összemérhető más Engedélyes vagy nem Engedélyes által igénybe vett szolgáltatásokkal és erre megfelelő összehasonlító adatbázis létezik.

A Hivatal a fenti vizsgálat analógiáján nemzetközi összehasonlító vizsgálatot is végezhet.

## **B5. Az engedélyesek indokolt – nem indexált – működési költségeinek meghatározása**

### **a) Saját technológiai felhasználás (kompresszorozás és gázelőkészítés)**

A saját technológiai földgáz felhasználás értékében figyelembe vett mennyiség több összetevőből áll:

- saját felhasználásból működtetett kompresszorok gázfelhasználásának mennyisége,
- egyéb, saját felhasználás (pl. gázmelegítés, gázelőkészítés) mennyisége

## **A saját technológiai földgáz felhasználás figyelembe vett mennyisége és értéke**

Az induló díj megállapításához elismert saját technológiai földgázfelhasználás megállapítása során a Hivatal a 2017-2019 évek normál működést reprezentáló tény mennyiségéből kiindulva, a kapacitás lekötések változásával arányosítva kerül megállapításra olyan módon, hogy a Hivatal az árszabályozási mennyiség változása esetén a saját felhasználás mértékét is korrigálja.

A saját technológiai földgáz felhasználás értékének meghatározásakor alkalmazott korrekció:

- $\text{Korrigált saját felhasználás értéke} = \text{adott évi tény saját felhasználási érték} * (\text{árszabályozási kitérési mennyiség} + \text{árszabályozási betárolási mennyiség}) / (\text{adott évi szabályozás szerint figyelembe vett tény kitérési mennyiség} + \text{adott évi szabályozás szerint figyelembe vett tény betárolási mennyiség}) * \text{szabályozás szerinti földgázár} / \text{beszerzési fajlagos költség}$
- $\text{A beszerzési fajlagos költség értéke} = \text{összesen földgázfelhasználás költsége} / \text{felhasznált földgáz mennyisége}$

A saját technológiai földgáz felhasználás fedezésére beszerzett földgáz elismert árát a Hivatal – az engedélyes szerződésin túl – a piaci árak függvényeként előálló benchmark érték figyelembe vételével határozza meg, tekintettel az egyes Engedélyesek működési sajátosságait.

## **b) A kompresszorozás és gázelőkészítés villamos energia költsége**

A Hivatal a kompresszorozás és gázelőkészítés kapcsán felmerült villamos-energia igény elismert költségét, a saját technológiai földgáz felhasználásként figyelembe vett földgázköltség számításánál meghatározott elvek szerint állapítja meg, különös tekintettel az elismert díjakra.

## **B6. Az infláció kezelése**

A Hivatal az Engedélyesek elismert indokolt költségét a költség-felülvizsgálat bázisávére állapítja meg, míg a tarifákban elismert árbevétel-igénynek megfelelő összeghez az Engedélyesek a ciklus induló időszakában jutnak hozzá a beszédett rendszerhasználati díjakon keresztül. A két időszak közti pénzromlást a Hivatal a bázisávére megállapított elismert költségtömeg indexálásával kezeli.

A működési költségek indexálása során a Hivatal figyelembe veszi a személyi jellegű és anyagjellegű költségek eltérő mértékű változását.

Ennek megfelelően a Hivatal a működési költségeket az éves átlagos fogyasztói inflációra és a versenyszféra bruttó átlagkereset változására adott (2020-ra és 2021-re vonatkozó) előrejelzésekből/tény értékekből képzett – évi 1,5%-os hatékonyságjavulási elvárással korrigált – kompozit indexek alapján számítja át az induló időszak árszintjére úgy, hogy az induló időszakra mint naptári éveken átnyúló tárolói évre vonatkozó indexben az érintett naptári évekre vonatkozó inflációs mutatókat időarányosan, egyszerű számtani arányosítás szerint veszi figyelembe.

A Hivatal vis major helyzet esetén fenntartja a hatékonyságjavulási tényező felülvizsgálati jogát.

Az indexálás részletes szabályait a II. számú melléklet tartalmazza.

## C. Szempontok az eszközök vizsgálatához

Az eszközértékelés célja az elismert költségelemek közül az elismert értékcsökkenés és a tőkeköltség mértékének meghatározása a 2021. április 1-jével induló árszabályozási ciklus induló értékeként. Az értékcsökkenés az elismert bruttó eszközértékből, a tőkeköltség az elismert nettó eszközértékből kerül meghatározásra.

Az árszabályozás szerinti eszközérték és az értékcsökkenés meghatározása során alkalmazott alapelvek:

- a) költség-minimum elve, azaz a műszakilag megfelelő megoldások közül a lehető legolcsóbbat kell választani,
- b) csak saját forrásból megvalósult beruházásokat, illetve vegyes finanszírozásból megvalósult beruházásokat a saját forrás hányadának megfelelően lehet az amortizáció és a tőkeköltség alapjául figyelembe venni.

A szabályozói eszközértéket (és a kapcsolódó értékcsökkenést) oly módon kell meghatározni, hogy az alapja lehessen a jövőben a szabályozói eszközkarton induló értékének.

### C1. Eszközérték

A szabályozás szerinti eszközérték meghatározásának célja az engedélyesi tevékenység ellátásához szükséges eszközök árszabályozás szempontjából történő értékelése.

Az engedélyes tevékenységhez tartozó immateriális javak és tárgyi eszközök műszaki **indokoltságának mértéke** a funkció, fajta, mennyiség és műszaki jellemzők alapján kerül megítélésre. Az indokoltság vizsgálata magába foglalja a szakmai és az anyagi indokoltság vizsgálatát. A szakmai indokoltság vizsgálat kiszűri azon eszközöket, amelyek az engedélyes tevékenységeket nem szolgálják. Az anyagi indokoltság ezen eszközökre vizsgálja a szabályozásban szerepeltetendő és elismerendő értékük mértékének indokoltságát.

Az indokoltság elsődleges megítélése az alábbi megkülönböztető szempontok figyelembevételével történik. Melyek azok az eszközök,

- a) amelyeket az adott társaság 2019. december 31-i mérlege tartalmaz, és a tevékenység szempontjából indokoltnak minősülnek, az engedélyesi tevékenységhez a tárgyidőszakban is szükségesek;
- b) amelyek a 2019. december 31-i mérlegben szerepeltek és indokoltak voltak, de a továbbiakban (a 2021-ben induló árszabályozási időszakban) már nem indokoltak;

A további vizsgálatok során elsődlegesen meg kell különböztetni az **értékelés alá vont általános eszközöket** és az **értékelés alá vont egyéb eszközöket**, beleértve a Párnagázt is.

Az elsődleges indokoltsági vizsgálat szerint „szűrt” értékelés alá vont **általános eszközök** esetében a figyelembe veendő bruttó, illetve nettó érték meghatározása – az aktiválás évét alapul vevő – **indexálós módszerrel** történik az alábbiak szerint:

- 1) A Hivatal első lépésben műszaki paraméterek és jellemzők alapján – figyelembe véve a korábban ilyen célból kialakított eszközcsoportokat – olyan **eszközcsoportokat** képez, amelyekre egységes normatív hasznos élettartamok állapíthatók meg.

- 2) A **normatív hasznos élettartamok** eszközcsoportonként (országosan egységesen) a műszaki és gazdasági szempontok figyelembevételével kerülnek meghatározásra.
- 3) Az Engedélyes társaságoknak – amennyiben a nyilvántartásuk lehetővé teszi – az egyes egyedi eszközeiket közvetlenül **hozzá kell rendelniük** valamelyik eszközcsoporthoz. Az eszközcsoportokhoz rendelt eszközöket az aktiválás éve szerint megbontva kell összegezni.
- 4) A(z **indexált) bruttó eszközérték** az aktiválás éve (az ehhez rendelt index) és az eredeti bekerülési (aktiválási) érték alapján – megfelelő árindexek alkalmazásával – kerül meghatározásra. Ez az értékelési módszer kizárólag az Engedélyes társaságok **tulajdonában lévő** értékelés alá vont *általános eszközökre* terjed ki.
- 5) A Hivatal az indexált bruttó érték, az aktiválási dátum, valamint az adott eszközcsoportra vonatkozó normatív hasznos élettartam alapján veszi figyelembe az értékelés alá vont *általános eszközök nettó értékét*.
- 6) Az indexálást követően a Hivatal vizsgálhatja az egyes eszközök indokolt értékét. Az indokolt értéknek megfelelően az egyes eszközök nettó értékét a Hivatal korrigálhatja.
- 7) Ahol az Engedélyes társaságok nyilvántartása alapján nem végezhető el az eszközcsoporthoz történő hozzárendelés, ott a Hivatal egy átlagos hasznos élettartam alapján határozza meg az adott egyedi eszköz nettó értékét.
- 8) Ahol az Engedélyes társaságok nyilvántartása alapján nem egyértelműen állapítható meg az aktiválási dátum, ott az Engedélyes társaságokkal folytatott konzultációt követően – az egyéb rendelkezésre álló adatok felhasználásával – a Hivatal alternatív módszert alkalmazhat a hiányzó aktiválási dátumok helyettesítésére.
- 9) A felvásárlás/összeolvadás, illetve egyéb cégjogi aktus során az Engedélyes könyveibe került eszközök esetén Hivatal piaci benchmark, illetve amennyiben elérhető, az előző tulajdonos könyvei alapján határozza meg az eszközök bekerülései értékét.
- 10) A Hivatal az indexálást a KSH, NAV (APEH) és Eurostat által közzétett – az 1992-2019. közötti időszakra végig rendelkezésre álló indexek alkalmazásával végezheti.
- 11) Az indexek kialakíthatók valamennyi eszközcsoport esetében egységes súlyokkal, de az egyes eszközcsoportok jellegéhez igazított, egyedileg meghatározott súlyrendszer mellett is.

Az ingyenes forrásból finanszírozott eszközök értéke (és értékcsökkenése) a tőkeköltség és az értékcsökkenés megállapításakor nem minősül indokoltnak, mert a fenti tételek nem tekinthetők a társaság saját forrásainak. Az ingyenes források közé tartozik a térítésmentes eszközátvételtől származó eszközök értéke, a beruházáshoz kapott állami, illetve EU-s pályázatból származó támogatás.

Ezért a tőkeköltség, értékcsökkenés számításának szempontjából az értékelés alá vont **általános eszközök nettó értéke korrigálásra (csökkentésre) kerül az igénybe vett ingyenes forrásokból finanszírozott eszközök** (az értékelés alá vont általános eszközökkel azonos módon számított) „nettó értékével”.

Az ingyenes forrásból megvalósított eszközök esetében az indexálás során az aktiválás éveként a térítés nélkül kapott bevétel éve kerül figyelembevételre, a nettó értékük – amennyiben az ingyenes forrás nincs egyértelműen valamely eszökhöz egyértelműen hozzá

rendelve – az adott Engedélyes társaság eszközeinek átlagos hasznos élettartama alapján kerül meghatározásra.

Az **értékelés alá vont egyéb eszközök (beleértve a párnagázt is)** esetében a 2019. évi zárómérlegben szereplő könyv szerinti (nettó) érték kerül figyelembevételre.

A tőkeköltség számításához használt **szabályozói eszközérték (RAB)** meghatározását a fentiek szerint számszerűsített **értékelés alá vont általános eszközök indexált nettó értékeinek** és az **értékelés alá vont egyéb eszközök könyv szerinti (nettó) értékeinek** összegzése jelenti.

A gazdaságilag **hasznos élettartamok** eszközcsoportonként (országosan egységesen) a műszaki és gazdasági szempontok figyelembevételével kerülnek meghatározásra. Szabályozási szempontból a hasznos élettartamot az alábbi táblázat tartalmazza:

Megnevezés	Hasznos élettartam (év)
Épület, építmény	50
Gépészet	30
Kutak	50
Irányítástechnika	15
Kompresszorok	20
Üzemi utak, technológiai célú alapok, kerítések	25
Őrzés védelmi rendszer	15
Számítástechnikai berendezés	5
Szoftver	5
Katódvédelmi rendszer	20
Fáklya rendszer	30
Villamos erőátvitel és transzformátor	30

A Hivatal a vizsgálat során a fenti táblázatot bővítheti, módosíthatja.

Az **elhasználódás mértéke** eszközcsoportonként a hátralévő gazdaságilag hasznos élettartam alapján kerül levezetésre az eszköz tényleges kora és a megállapított hasznos élettartam hányadosaként, melyet egyedi indokolt esetben az egyes eszközök élettörténete (felújítások, események) alapján felül lehet vizsgálni.

### c) A szabályozói eszközérték (RAB) meghatározása

A tőkeköltség számításához használt **szabályozói eszközérték (RAB)** meghatározását a fentiek szerint számszerűsített valamennyi indokolt eszköz nettó értékeinek összegzése jelenti.

## C2. Értékcsökkenés

Az értékcsökkenés figyelembe veendő mértéke (az eszközök indokolsági vizsgálatát követően)

- a) az értékelés alá vont **általános eszközök** esetében a C1. alfejezet szerinti *indexált bruttó értékre* vonatkoztatva, az eszközök „normatív” alapon megállapított gazdaságilag hasznos élettartama alapján (amennyiben és addig, amíg az adott eszköz számított nettó értéke pozitív),
- b) az értékelés alá vont **egyéb eszközök** esetében (kivéve a párnagázt, ami után nem számolható el értékcsökkenés) is az Engedélyes számviteli kimutatásaiból kiindulva

kerül megállapításra.

Az a) pontban hivatkozott számításhoz kapcsolódóan az így számszerűsített érték az elszámolt értékcsökkenéssel is összevetésre kerül, s lényeges különbség esetén a Hivatal mérlegeli az esetleges módosítás indokoltságát és módját.

A gazdaságilag hasznos élettartamon túl lévő eszközök értékcsökkenése nem elismert költség.

A terven felüli értékcsökkenési leírás alapesetben nem minősül indokolt költségnek. Amennyiben olyan külső körülmény merül fel, amelyre az Engedélyesnek nincs ráhatása, a Hivatal a vizsgálat keretében ettől eltérhet.

Amennyiben a 2000. évi C. törvény 25. § (3) bekezdése értelmében aktiválható átszervezési költségek merültek fel a 2019-es gazdasági évben, az átszervezés aktivált értéke, az általános alapelvek szerint történő egyedi elbírálás alapján bekerülhet az elismert eszközök közé oly módon, hogy annak értékcsökkenése része lehet az elismert értékcsökkenésnek, de magát az elismert eszközértéket nem növelheti, tőkeköltség alapjául nem szolgálhat.

## C3. A tőkeköltség mint árképző elem

Az engedélyes társaságok oldaláról a tőkeköltség a beruházások megvalósításához szükséges finanszírozási források ára, amit az engedélyes tevékenységhez szükséges eszközökben lekötött tőke használatáért kell fizetni. Elvi megközelítésben a tőkeköltség a hitelezők által biztosított tőke esetében a kamat, a tulajdonosok által biztosított tőke esetében a befektetett saját tőke elvárt (indokolt, modellezett) hozama.

A rendszerhasználati díjakban elismerendő indokolt költségek meghatározása során a társaság C1. alfejezet szerint meghatározott árszabályozási nettó eszközértékének és a tőkeköltség reál hozamtényezőjének ismeretében kerül meghatározásra a(z) – „adózás előtti” fázisra vonatkoztatott – tőkeköltség.

Az adózás előtti reál hozamtényező kiszámításához felhasznált input adatokat a Hivatal határozza meg, amely során figyelembe veszi más európai országok szabályozó hatóságainak gyakorlatát is.

A hozamtényező számításának részletes módszertanát az I. számú melléklet tartalmazza.

#### **C4. A 2019. december 31-i eszközérték induló eszközérték szintjére történő átszámítása**

A Hivatal az engedélyesek elismert eszközértékét a költség-felülvizsgálat bázisévére állapítja meg, míg a tarifákban elismert értékcsökkenéshez és tőkeköltséghez az engedélyesek a ciklus induló időszakában jutnak hozzá a beszedett rendszerhasználati díjakon keresztül. A két időszak közti érték-változást a Hivatal a bázisévre megállapított elismert eszközérték **előretekintő index**-szel történő indexálásával kezeli. Ennek megfelelően a Hivatal az értékeket a költségfelülvizsgálat báziséről átszámítja az új ciklus első tárolói évének elejére. A naptári éveken átnyúló tárolói évre vonatkozó indexben az érintett naptári évekre vonatkozó mutatókat időarányosan, egyszerű számtani arányosítás szerint veszi figyelembe.

Az eszközérték és értékcsökkenés indexálásának részletes szabályait a III. számú melléklet tartalmazza.

#### **D. Elszámolási különbözet (veszteség)**

A földgáztárolói engedélyes elszámolási különbözetének tárgyévire elismert értéke a következő lépések szerint kerül számszerűsítésre:

- a) Az árszabályozási ciklus egyes éveire vonatkozó rendszeres díjmegállapítás során az elszámolási különbözet (Ft) számításához az induló díj meghatározásának alapjául szolgáló költségekben elismert technológiai veszteség (**mennyiség**) kerül figyelembevételre. Az árszabályozási mennyiség változása esetén a veszteség mértéke is korrigálásra kerül.
- b) A **tárgyévire elismert beszerzési árat** a Hivatal a B5. a) pontban leírtak szerint határozza meg.
- c) A tárgyévire **elismert költség** az a) és b) pont szerinti értékek szorzataként adódik.

## I. számú melléklet: A hozamtényező számításának módszertana

A tőkeköltség a beruházások végrehajtásához szükséges finanszírozási források költsége, amelyet a földgázpiaci engedélyesi tevékenység végzéséhez szükséges eszközökben lekötött tőke használatáért kell fizetnie a társaságoknak a tőketulajdonosok részére.

A tőke használatáért fizetett díj és a tőke aránya a hozam. A tőkeköltség a saját (amelyet a tulajdonosok biztosítanak a társaság részére) és az idegen (amelyet a társaságok hitelezői biztosítanak az engedélyes tevékenység végzése érdekében) tőke költségéből tevődik össze.

A súlyozott átlagos tőkeköltség (WACC), mint az idegen tőke és a saját tőke elvárt hozamának súlyozott átlaga széles körben alkalmazott módszer az árszabályozási gyakorlatban a szabályozás szerinti eszközérték hozamtényezőjének meghatározására.

A WACC alapformulája az alábbi:

$$WACC = \frac{E}{V} * r_e + \frac{D}{V} * r_d$$

ahol  $\frac{E}{V}$  a saját tőke aránya,

$\frac{D}{V}$  az idegen tőke aránya,

$r_e$  a saját tőke elvárt hozama,

$r_d$  az idegen tőke elvárt hozama.

A tőke hozamának megállapítása során (amennyiben külön nem kerül feltüntetésre) az elmúlt négy év átlagára vonatkozó historikus adatok kerülnek felhasználásra.

### E. A saját tőke elvárt hozama

A saját tőke elvárt hozama a tőkepiaci árfolyamok modellje (CAPM) segítségével kerül meghatározásra. A CAPM modell alapfeltevése, hogy minden eszköz elvárt hozama három tényező függvénye: a kockázatmentes hozamé, a piaci portfólió hozamáé és az eszköz kockázati mérőszámáé (az ún. bétáé). Egy eszköz kockázati prémiuma a piaci kockázati prémium és az eszköz nem diverzifikálható kockázatát mérő béta szorzata.

$$r_e = r_f + \beta_E * (r_m - r_f),$$

ahol  $r_e$  a saját tőke elvárt hozama,

$r_f$  a kockázatmentes hozam,

$r_m$  a piaci portfólió hozama,

$\beta_E$  részvénybéta

Az alkalmazott ún. globális CAPM modellben a tőkepiacok nem szegmentáltak, ezért a CAPM változóinak alapjául a Hivatal piaci benchmarkokat vesz figyelembe. A modell a releváns tőke és hitelpiacokat vizsgálja. A vizsgálat a globális modellnek megfelelően a legnagyobb kapitalizációjú piacot, az USA kötvény- és részvénypiacát veszi alapul, ami értékben a világ értékpapír forgalmának több mint 50%-át képviseli. A magyarhoz hasonló kisebb és nyitott

tőkepiacok az alacsony likviditás miatt nem alkalmasak önmagukban a globális tőkepiacokon kialakult hozamelvárás mérésére. A modell így nem a hazai állampapírokból indul ki, amikor a kockázatmentes hozamot határozza meg, éppen ezért a hazai piacra történő adaptáció során a modellben explicit megjelenik a kockázatmentes hozam mellett a magyar országgkockázat (country risk, a továbbiakban: CR) is.

Az országgkockázaton felüli egyéb kockázatokat a részvénybétéval korrigált részvénytőkepiaci prémium foglalja magában – beleértve a szabályozás változásából eredő kockázatokat is. Ennek megfelelően a saját tőke hozama az alábbi képlet szerint határozható meg.

$$r_e = r_f + CR + \beta_E * (r_m - r_f),$$

ahol  $CR$  az országgkockázat.

#### a) Kockázatmentes hozam ( $r_f$ )

A kockázatmentes hozam becslése historikus piaci hozamok átlagértékei alapján történik. A Hivatal a CAPM modellel összhangban, a fentiekben írtak figyelembevételével az USA 10 éves infláció-indexált állampapír hozamait veszi figyelembe. A historikus adatok számtani átlaga négy évre a visszamenőleges havi hozamok átlagaként kerül meghatározásra. A Hivatal a Bloomberg adatszolgáltatását (GTII10 GOVT, BYTM oldalak) felhasználva, közvetlenül határozza meg a reálhozamot.

#### b) Országgkockázat ( $CR$ )

Mivel a kockázatmentes hozam meghatározásakor a Hivatal az USA államkötvényeit vette alapul, ezért szükséges figyelembe venni azokat a kockázatokat, amelyek a Magyarországon történő befektetéseket terhelik. Csak a nem diverzifikálható kockázatra jár prémium, így amennyiben az adott országgkockázat diverzifikálható, úgy annak figyelembevétele a súlyozott átlagos tőke költség meghatározásában nem indokolt. Általánosságban elmondható, hogy akkor diverzifikálható a kockázat, ha az egyes piacok közötti korreláció alacsony. Ez a feltétel a hazai piac vonatkozásában nem teljesül, ezért az országgkockázati felár figyelembevétele indokoltnak tekinthető.

Mivel a Hivatal globális CAPM modell szerint a CAPM változóinak alapjául piaci benchmarkokat használ, ezért a Magyarországon működő Engedélyesek esetében is a CAPM modellel összhangban indokolt meghatározni és alkalmazni az országgkockázati felarat.

Az országgkockázati prémium figyelembevételére több megoldás is kínálkozik, úgymint a *részvénytőkepiaci kockázati prémium*, illetve a *kockázatmentes hozam* módosítása. A saját és az idegen tőke vonatkozásában is az utóbbi megoldást alkalmazza a Hivatal. Ennek oka, hogy a súlyozott átlagos tőke költség becslésekor az országgkockázati felarat mind a saját tőke, mind az idegen tőke hozamában célszerű figyelembe venni.

Az országgkockázati prémium számszerűsítését a Hivatal a *credit default swap* (a továbbiakban: CDS) árfolyamok módszerével végzi el. Az országgkockázati felarat a CAPM modellben addicionális tételként – azaz az előző bekezdéssel összhangban nem a részvénytőkepiaci kockázati prémium részeként, hanem a kockázatmentes hozamot növelő tényezőként – határozza meg.

A CDS felárak adatainak becslésére az aktuális és a historikus adatokat célszerű figyelembe venni, mivel a pénzügyi terméknek nincs megbízható jövőbeli piaca, így indikátor sincs a jövőbeli várható árak alakulására vonatkozóan. A Hivatal a historikus adatokat használja a CDS felár meghatározásához, ezen keresztül pedig az országkockázat számszerűsítéséhez. A CDS árfolyamok jelentős volatilitásának kezelésére a Hivatal számtani átlagolást alkalmaz a négyéves USA CDS-t és a magyar CDS-t vizsgálva, azok 48 havi visszamenőleges átlagértékeit figyelembe véve a Bloomberg adatai alapján (YCCD1967 Index, YCCD2637 Index).

#### c) A piaci portfólió hozama ( $r_m$ )

A részvénypiaci kockázati prémium az a többlethozam, amelyet a befektetők a kockázatmentes hozam felett elvárnak egy átlagos (diverzifikált piaci portfólióval azonos) befektetéstől. A részvénypiaci kockázati prémium meghatározása a magyarországi tőkebefektetések finanszírozási forrásául szolgáló fejlett, likvid részvénypiacokon elérhető kockázati prémiumok elemzésével (az USA hozamainak hosszú távú vizsgálatával) történik.

A részvénypiaci kockázati prémium meghatározását a Hivatal az összehasonlító elemzések módszerével végzi el, mely során a részvénypiaci prémiumot az USA részvénypiacának vizsgálata alapján azonosítja.

A London Business School szerzői, Elroy Dimson - Paul Marsh – Mike Staunton (DMS) adatbázisán és számításain alapuló elemzést a Credit Suisse a *Global Investment Returns Yearbook*<sup>2</sup> című kiadványában évente publikálja. A Hivatal a legutóbbi, 2020. februári kiadványban közölte, az USA piacára vonatkozó részvénypiaci kockázati prémium 120 éves historikus átlagát veszi figyelembe a részvénypiaci kockázati prémium referenciaértékeként.

#### d) Részvénybéta ( $\beta_E$ )

A részvénybéta fejezi ki az adott befektetés nem diverzifikálható, szisztematikus kockázatát. A részvénybéta meghatározásához a Hivatal összehasonlítási (benchmarking) csoportokat képez olyan európai, tőzsdén jegyzett és jelentősebb piaci kapitalizációval és 15% fölötti közvezénnyel bíró társaságokból, amelyeknek jelentős a kitétségek a földgáztárolói szektorban, valamint nettó árbevételük és eredményük (EBITDA-juk) döntő részben a földgáz tevékenységekből származik. A földgáztárolás tekintetében a tőzsdei jegyzés kritériuma nem teljes mértékben teljesül, mivel ebben az esetben az összehasonlítási csoport nagyon kevés vállalatból állna, ami nem adna megbízható eredményt. Éppen ezért az összehasonlítási csoportba olyan tőzsdén kívüli vállalatok is bekerülnek, amelyek földgáztárolással foglalkoznak.

A Hivatal az iparági összehasonlítási csoportokat európai társaságokból állítja össze, mivel azok szabályozási és működési környezete vehető mércéül a magyarországi iparági környezethez. A részvénybéták értékei az összehasonlítási csoportok társaságainak - a Bloomberg adatbázisában közölte – négy éves tényadatainak számtani átlagai alapján kerülnek meghatározásra. Az összehasonlítási csoportok minimum tíz európai társaságból állnak és

---

<sup>2</sup> Summary Edition Credit Suisse Global Investment Returns Yearbook 2020 25. oldal

<https://www.credit-suisse.com/about-us-news/en/articles/media-releases/credit-suisse-global-investment-returns-yearbook-2020-202002.html>

engedélyesi tevékenységenként azonosak a tőkeáttétel, valamint hitelezési kamatfelár vizsgálatokor alkalmazott összehasonlítási csoportokkal.

## F. Idegen tőke elvárt hozama

Az idegen tőke hozama a kockázatmentes hozam, az országgokkázati felár és a hitelezési kamatfelár szektorspecifikus részének összegeként kerül meghatározásra. A hitelezési kamatfelár becslése a hitelminősítői besorolások és az ún. CDS spread-ek historikus vizsgálatával történik. A hitelprémium számított mértéke az iparágban működő, a Hivatal által vizsgált, összehasonlítási (benchmarking) csoportokba választott társaságok hitelprémium adatain nyugszik. Az összehasonlítási csoportok azonosak a részvénybéták esetében alkalmazott összehasonlítási csoportokkal.

A Hivatal a kalkuláció során a hitelminősítői besorolás alapú módszertant alkalmazza. Ennek alapján a Hivatal megvizsgálja a földgáz Engedélyes társaságok jellemzésére kiválasztott összehasonlítási csoportok társaságainak hitelminősítői besorolását, a hitelezési gyakorlatnak megfelelően megőrizve a kamatfelárak szektorspecifikusságát. A hitelminősítői besoroláshoz rendelt kamatfelárakat a Hivatal az Aswath Damodaran<sup>3</sup> által évente publikált vállalati kamatfelárak alapján határozza meg.

A hitelezési kamatfelár számításánál a Hivatal a Damodaran által publikált kamatfelár értékek, illetve a releváns engedélyesi tevékenységben aktív összehasonlítási csoportokban szereplő közmútársaságok hitelminősítői besorolásából számolt egyedi kamatfelárak átlagából indul ki.

Az összehasonlítási csoportokban szereplő társaságok kötvényeinek kamatfelára az anyaországuk szisztematikus kockázatát is tartalmazza. Ahhoz, hogy a már figyelembe vett országgokkázattól mentes hitelkamat-felárhoz jussunk, az egyedi kamatfelárak átlaga korrigálásra kerül az egyes országok négy éves lejáratú CDS árfolyamainak és az USA négy éves lejáratú CDS árfolyamának 48 havi számtani átlagainak különbségével (ahogy ez az országgokkázat meghatározása során is történik). A CDS felárak értékeit a Bloomberg adatbázisából származtatja a Hivatal.

## G. Adó és infláció

A Hivatal reál súlyozott tőkeköltségeket határoz meg. A klasszikus CAPM modell feltételezései adómentes gazdasági környezetre vonatkoznak, a valóságban azonban léteznek eredményt terhelő adók. Ilyen adó Magyarországon a társasági adó, ez az adó azonban nem terheli a hitelekre kifizetett kamatokat. Amennyiben a társasági adó a kamatfizetéseket nem terheli, úgy egy ilyen környezetben a saját tőke elvárt hozama adózott hozamnak tekintendő, amelyet az adóelőny figyelembevételével lehet adózás előttivé tenni az alábbi képlet szerint.

$$WACC_{adózás\ előtti} = \frac{E}{V} * r_e * \frac{1}{(1-t)} + \frac{D}{V} * r_d$$

---

<sup>3</sup> A. Damodaran: Equity Risk Premiums (ERP): Determinants, Estimation and Implications – The 2019 Edition (May 2019) 67. oldal [https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=3378246](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3378246)

ahol  $t$  a társasági adókulcs.

## H. Tőkeáttétel

A tőkeáttétel több mutatóval is mérhető. Ezek közül az egyik az idegen tőke arányát fejezi ki az összes finanszírozási forráson belül:

$$g = \frac{D}{(D+E)},$$

ahol  $g$  a tőkeáttétel,

$D$  az idegen tőke értéke,

$E$  a saját tőke értéke.

A Hivatal összehasonlítási (benchmarking) csoportokba rendezett iparági szereplők elmúlt négy évben kialakult idegen és saját tőke arány mutatóinak átlagolásával, az iparági társaságok tényleges tőkeáttételének, az európai és a korábbi évek hazai szabályozói gyakorlatának figyelembevételével – a Hivatal által elvárt tőkeáttétel irányába történő ösztönzésre is tekintettel – határozza meg a Hivatal a tőkeköltség számításban alkalmazott tőkeáttétel értékét.

## II. számú melléklet: A működési költségek indexálásának módszertana

### A. Indexálás

A 2020. évi költség-felülvizsgálat az Engedélyesek költségeinek 2021. április 1-i értékének megállapítására irányul. Az induló tárolói díjak költség-felülvizsgálattal megállapított értéke 2021. április 1. és 2022. március 31. között alkalmazandó, ezért a Hivatal az időszak közepére (2021. szeptember 30.) indexálja azt.

Az indexálás során a Hivatal külön választja az anyag jellegű költségeket és a személyi jellegű költségeket.

Az indexálásra, azaz a költségek időbeli változásának figyelembevételére a Hivatal a Magyar Nemzeti Bank legfrissebben elérhető Inflációs jelentés című kiadványában publikált inflációs és átlagkereseti mutatókat használ, és meghatározott hatékonyságjavulási elvárással korrigált indexet számol. (Amennyiben az egyes időszakokra rendelkezésre áll KSH tény<sup>4</sup> értékeket tartalmazó mutató, a Hivatal azt alkalmazza). A Hivatal a számítások során a tárgyévet érintő (inflációs és átlagkereseti) mutatókat időarányosan, egyszerű számtani arányosítás szerint veszi figyelembe.

A működési költségek és az eszközök külön kerülnek indexálásra. Jelen melléklet a működési költségek indexálását mutatja be.

### B. $Index_k$ meghatározása

Az  $Index_k$  esetén egy infláció és átlagkereseti mutató kompozit kerül meghatározásra 2021. szeptember 30-ra, az alábbiak szerint.

**$Index_k$ :** CPI és  $Index_{személyi}$  kompozitja, mely az anyag jellegű és személyi jellegű költségek indokolt arányának figyelembe vételével kerül meghatározásra

$$Index_{személyi} = \left( \left( 1 + MNB_{Br_{\text{átlagkereseti}}_{becs_{2020}}} - k \right) * \left( 1 + \left( MNB_{Br_{\text{átlagkereseti}}_{becs_{2021}}} - k \right) * \frac{9}{12} \right) - 1 \right) * 100$$

ahol:

**$Index_{személyi}$ :** a személyi jellegű ráfordításokra vonatkozó inflációs mutató a működési költségek kompozit indexének meghatározásához (%)

---

<sup>4a</sup> Központi Statisztikai Hivatal 2.1.48. *Munkaerőköltség-indexek alakulása a nemzetgazdaságban* táblájában publikált 2020. évre vonatkozó átlagos, B-E kódú (Ipar ágazat) szerinti eredeti idősoros nemzetgazdasági munkaerőköltség mutató tény értéke, valamint a Központi Statisztikai Hivatal 3.6.1. *Fogyasztóiár-index* táblájában publikált 2020. évre vonatkozó nemzetgazdasági fogyasztóiár-index tény értéke

**$MNB_{Br\_atlagkereset_{becs2020}}$**  : a Magyar Nemzeti Bank Inflációs jelentés című kiadványában publikált 2020. évi nemzetgazdasági bruttó átlagkereset mutató Amennyiben a vizsgálat időpontjában rendelkezésre áll KSH tény mutató, a Hivatal azt alkalmazza.

**$MNB_{Br\_atlagkereset_{becs2021}}$**  : a Magyar Nemzeti Bank Inflációs jelentés című kiadványában  
 $k$  hatékonyságjavulási elvárás (%-pont)

Ha a fenti mutatók bármelyike kisebb, mint a hatékonyságjavulási elvárás, akkor az adott évre a Hivatal nem vesz figyelembe indexálást.

és

$$CPI = \left( \left( 1 + MNB_{infláció_{becs2020}} - k \right) * \left( 1 + \left( MNB_{infláció_{becs2021}} - k \right) * \frac{9}{12} \right) - 1 \right) * 100$$

ahol:

**$CPI$** : az anyagjellegű költségekre vonatkozó inflációs mutató a működési költségek kompozit indexének meghatározásához (%)

**$MNB_{infláció_{becs2020}}$** : a Magyar Nemzeti Bank Inflációs jelentés című kiadványában publikált 2020. évi (előrejelzett) inflációs mutató. Amennyiben a vizsgálat időpontjában rendelkezésre áll KSH tény mutató, a Hivatal azt alkalmazza.

**$MNB_{infláció_{becs2021}}$** : a Magyar Nemzeti Bank Inflációs jelentés című kiadványában publikált 2021. évi előrejelzett inflációs mutató

$k$  hatékonyságjavulási elvárás (%-pont)

Ha a fenti mutatók bármelyike kisebb, mint a hatékonyságjavulási elvárás, akkor az adott évre a Hivatal nem vesz figyelembe indexálást

### III. számú melléklet: Az eszközérték és értékcsökkenés indexálásának módszertana

#### C. Indexálás

A 2020. évi költség-felülvizsgálat az Engedélyesek eszközeinek 2021. április 1-i díjakban elismert értékének megállapítására irányul. Az induló tárolói díjak költség-felülvizsgálattal megállapított értéke 2021. április 1. és 2022. március 31. között alkalmazandó, ezért a Hivatal az időszak elejére (2021. április 1.) indexálja azt.

Az indexálásra, azaz a költségek időbeli változásának figyelembevételére a Hivatal olyan indexet alkalmaz, mely figyelembe veszi a költségek változását. A Hivatal a számítások során a tárgyévet érintő mutatókat időarányosan veszi figyelembe.

A működési költségek és az eszközök külön kerülnek indexálásra. Jelen melléklet az eszközök indexálását mutatja be.

#### D. $Index_e$ meghatározása

Az  $Index_{eszk}$  esetén egy a költségek változását figyelembe vevő index kerül meghatározásra 2021. április 1-re, az alábbiak szerint.

$$Index_{eszk} = \left( (1 + Index_{2020}) * \left( 1 + Index_{2021} * \frac{3}{12} \right) - 1 \right) * 100$$

ahol:

$Index_{eszk}$ : az eszközértékelés eredményének induló díjban elismert értékének megállapításához használt indexálási mutató (%)

$Index_{202X}$ : a költségek változását figyelembe vevő index az adott évre.